

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ:15

CENA 1 D.

VIKEND ROMAN

ERP I VARALICA

**ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU
CRTANIH ROMANA**

CRTANI ROMANI

CENA 1 D.

145

OVČAR

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

VARALICA

ERP I VARALICA

Naslov originala:

WILLIAM MARK .

Der Bluffer

Copyright 1968 by

MARTIN KELTER VERLAG

Hladan jesenji vetar uskovitlao je prašinu i zasipao drvene kuće Dodž Sitija. Nebo nad gradom bilo je sivoplavo.

Bio je 4. decembar 1877. godine.

Čovek koji se ušunjao u Harperovu zapadnu banku, bio je dežmekast nosio je sivo platneno odelo i bezbojnu, izbleđelu košulju. Na svetlom šesiru videlo se bezbroj krupnih mrlja. Lice mu je bilo rošavo i podbulo, a oči žućkaste. Upravo je ušao u prostoriju u kojoj su se nalazili šalteri.

Veliki zidni sat pokazivao je podne. Banka je bila prazna.

Iza prvog od tri šaltera sedeo je stariji čovek, ćelav, umorna lica. Preko čela nosio je zeleni štit. Lenjo je podigao pogled kada su se vrata otvorila.

Stranac je lagano prilazio šalteru. Iznenada mu se u desnoj ruci našao veliki, tamni revolver.

Stari činovnik Džef Hovel razrogači oči od užasa. Upravo je uhvatio vazduha da krikne. U tom trenutku proturi stranac revolver kroz otvor šaltera, nasloni ga na levu stranu grudi starog činovnika i povuče obarač. Hovel kliznu i sruči se iza šaltera. Pri tom ispusti cev revolvera, koju je bio instinktivno uhvatio.

Potmuo prasak revolverskog hica odjeknuo je prostorijom.

Pre nego što je stranac uspeo da provuče ruku i izvuče novac, sporedna vrata su se naglo otvorila i odjeknuli su pucnji. Stranac se zanesse, opali još jednom, a onda se sruči na kolena.

U sporednim vratima stajao je Džoe Harper sa revolverom koji se još pušio u ruci. Lagano i oprezno prišao je pogođenom napadaču,

koga je metak okrznuo po slepoočnici.

Harper odloži oružje i odvuče bandita napolje na trem.

Preko iz maršalske kancelarije izlete visok, pegav momak, kome je na levoj strani grudi blistala metalna zvezda.

Sada su sa svih strana prilazili radoznalci i posmatrali banditovo lice umrljano krvlju.

Frenk Džampi, pomoćnik maršala, odgurnu ljude i pogleda ranjenika.

Harper, bankar, hvatao je vazduh kao riba izvučena na suvo.

— On je ubio Džefa!

— Na vešala! — vikali su okupljeni ljudi.

— Da! Odmah ga obesite!

Višljasti momak sa zvezdom uvuče onesvećenog bandita natrag u banku. Kada je ušao, naglo je zatvorio vrata uzvikujući:

— Stojte!

Ljudi su pritiskivali vrata i uporno tražili da se zločinac obesi. Kada je jedan snažan čovek pošto-poto hteo da prodre u banku, pomoćnik maršala reče odlučno:

— I vi ostanite napolju, mister Valke!

— Šta hoćeš? — siktalo je krupni čovek, mršteći se. — Pa on je ubio Džefa Hovela!

— To ću još ispitati.

— Nema šta da se ispituje. On je ubica i treba da bude obešen!

— Da, obešen! — odobravali su okupljeni, stvarajući nesnosnu galamu.

Na to pomoćnik šerifa izvuče kolt. Bio je to spretan, munjevit pokret. Cev je preteći uperio na ljude okupljene kraj vrata.

Valker se instinktivno povuče, škrgućući zubima.

Džampri brzo spusti rezu i zabravi vrata.

Stari Hovel je bio mrtav. Nije mogao više ništa da ispriča o slučaju.

Spolja su dopirali poklici.

— Na vešala! Obesite ga!

Mladi čuvar zakona je brisao znoj sa čela i posmatrao ubijenog činovnika.

Harper je izvukao kolt i stajao kraj prozora.

— Ako ovi nastave, razbiće mi sva okna, Frenk!

Ranjenik je još uvek ležao nepomično na podu.

Mladi pomoćnik maršala odškri-
nu prozor i zaura-
la:

— Tišina! Ovde u gradu niko ne može da odlučuje o životu i smrti. Ni ja! Sutra dolazi sudija Gordon Tada će taj čovek biti uveliko mr-
iz Abilena.

— Sutra! — urlao je Valker. —
tav, kao i Hovel!

— Tišina! — grmeo je mladi ču-
var zakona, pokušavajući da nad-
jača paklenu galamu. — Sudija
Gordon će ispitati slučaj. Sutra će
biti ovde!

— Momka ćemo odmah obesiti!
— javi se jedan iz grupe pred vra-
tima. — Napred, nek' neko done-
se konopac!

U to se probi kroz gomilu raz-
besnelih ljudi mršav čovek sede
brade, preplanula lica i svetlo pla-
vih očiju.

— Ljudi! — uzviknuo je krup-
nim, prodornim glasom. — Ovde
neće biti nikakvog linčovanja. U
našem gradu još uvek vlada mir
i red, kao da je maršal ovde.

— Ali on nije ovde, doktore —
prosikta Valker.

Stari lekar hladno odmeri Val-
kera.

— Baš zato se i moramo sami
brinuti da sve bude po zakonu!

— Taj bandit je ubio Džefa Ho-
vela!

— To sam već čuo. Ipak ima da
bude onako kako je Džampi naredio.
Sutra će sudija biti ovde. Hajde-
te, ljudi, budite razumni. Nemate
pravo da bilo koga obesite. Znate
to i sami. Razidite se kućama ili
dođite u „Long Brenč” salon. Čas-
tim po piće.

To nije ostalo bez dejstva. Sed-
morica su odmah krenula za leka-
rom u salon.

Valker i još trojica ostali su da
stoje uporno ispred banke.

Pomoćnik maršala je sa zebnjom
posmatrao njihova surova lica. Iza
njega, čovek koji je ležao onesveš-
ćen na podu, počeo da se kreće. Te-
ško je disao i sa naporom se pri-
digao, podupirući se laktovima o
pod.

Valker mu je video lice umrlja-
no krvlju. Podigao je svoju krup-
nu pesnicu i zapretio:

— Bićeš obešen! I to još danas!

— Odlazite! — naredi pomoćnik
maršala.

— U redu, Frenk — negotovao
je Valker. — Ali ti obećavam da
će se momak, koliko još danas,
lelujati na drvetu.

Doktor Gilbert se pobrinuo da
se ljudi, koje je odvuкао u salon,
smire. Posle trećeg viskija bili su
na njegovoj strani. Ali samo sed-
morica.

U međuvremenu je Valker ispred
Voghamove konjušnice pridobio

još šestoricu novih ljudi. Svi su držali ruke na opasačima.

Džampi je to video kroz prozor, otkočio svoj kolt i stao na vrata:

— Pucaću na svakog ko se bude približio banci. Znaite dobro da sutra stiže sudija Gordon i ovom čoveku će se suditi po zakonu. Sprećiću svim sredstvima Valkera da huška po gradu!

— He, gle ti malog Vajat Erpa! — doviknu jedan dugonja i spusti šaku na dršku revolvera. — Mi ćemo tog momka obesiti, Džampi! A ti stavi u futrolu tu gvožđuriju!

— Da, mali Vajat Erp! — umeša se opet Valker. — Samo su mu maršalove čizme za nekoliko brojeva velike!

U tom času preko ulice je nailazio crvenokosi momak u pratnji krupnog, trbušastog čoveka, lepo odevenog. Bio je to predsednik opštine, Džimi Pauer.

Crvenokosi ga dovede do trema i reče:

— Idite samo dalje, predsedniče. Neće odmah pucati!

Pauer stade kraj otvorenog prozora i ugleda Džampijevo zažareno lice.

— Hovel je ubijen?

Pomoćnik šerifa potvrdi.

— Kako se to dogodilo?

— Ne znam. Kraj Hovelove stolice leži revolver.

Predsednik klimnu glavom, pa se okrete prema Valkeru i njegovim ljudima.

Valker uzviknu ljutito:

— Nećete valjda podržati tog šupljoglavog Džampija, predsedniče? Momka treba obesiti!

Džampi reče tiho:

— Već sam saopštio ljudima da

ću pucati na svakog ko bude pokušao da se približi banci.

Pauer oseti kako mu po čelu izbijaju krupne graške znoja. Pomislio je po ko zna koji put, šta mu je bilo da prihvati ovaj jadni posao! Otkada je maršal napustio grad, stalno ima gužvi: ili u nekoj krčmi, ili na ulici.

Nije bila retkost da se na ulici nađe ubijeni čovek.

Da, dok je Vajat Erp bio u gradu, sve je bilo mirno. Dok je bio tu, bila je na snazi zabrana o nošenju oružja u gradu. Ali u proleće i u jesen, kada je napuštao grad i odlazio u lov ili bilo kud, u Dodž Sitiju je opet đavo uzimao stvar u svoje ruke. Sada, tek nepun mesec kako je otišao, a gradski savet je već odlučio da skine zabranu o nošenju oružja. Bili su mišljenja da se tako čovek može brže i bolje zaštititi od pljačkaša i revolveraša. No, ubrzo se ispostavilo da je sada bilo mnogo više puškaranja nego ranije. Ljudi su to pripisivali maršalovom odsustvu. Ali to nije bio pravi razlog. Sada su građani i kauboji sa okolnih rančeva mnogo češće u pijanom stanju potezali oružje. Ranije to nisu mogli, jer su im futrole bile prazne.

Džim Pauer nije bio naročito hrabar čovek. Pucanj u banci je čuo u svojoj kući, ali je brže-bolje zatvorio prozor. Ne bi uopšte izlazio, da po njega nije došao ovaj krivonogi, crvenokosi klippan. Hteli su da njega upletu u to, kako bi volja Valkera i njegovih istomišljenika dobila podršku zakona.

— Momak će biti obešen!

Džampi je goreo od gneva.

— Recite ljudima, majore, da

sudija Gordon sutra dolazi u grad i da će on odlučiti o svemu!

Predsednik obrisa nadlanicom oznojeno čelo. Video je da je Valkeru prišao čovek, koga je najmanje pozeleo da vidi. Bio je elegantno odeven, sa obaveznom Virdžinija cigarom u zubima. Ruke u svetlim rukavicama, elegantnim kao i sve na njemu, držao je na bedrima. Bio je to najbogatiji i najmoćniji čovek u gradu, trgovac stokom Džon Haris.

On je prethodnih godina žarko želeo da postane predsednik opštine i nikako nije mogao da zaboravi Paueru, što mu je preteo tu dužnost.

Predsedniku je bilo jasno da je ovaj opasni i jezičavi čovek od tada stalno huškao i buškao protiv njega, kad god bi mu se za to ukazala prilika. Sada je stajao kraj Valkera i hladno gledao u pravcu banke.

Pauer je teško disao.

— Morate to da kažete ljudima — navaljivao je Džampi.

Najzad predsednik pokrete usne. Glas mu je bio uplašen.

— Ljudi, sutra će sudija Gordon biti u gradu. Ne smemo ništa učiniti ranije. Nemamo prava.

— Mi ne poznajemo sudiju Gordona! — doviknu Valker ljutito.

Džampi uzvratil:

— Svi ste već čuli za njega. Lester Gordon je najpoznatiji sudija u Kanzasu. On dolazi sutra radi suđenja Halu Tompsonu.

— To je njegova stvar. Tompson je rančer. Nas se ne tiče šta se gore na King Bel pašnjacima dokacio sa Midom. Neka to Gordon uredi. Ali ovaj čovek unutra je ubica. Zbog toga ćemo ga obesiti.

Za to nam sudija nije potreban.

Pauer uzdahnu i obrati se Džampiju.

— Čujete i sami, Frenk! Šta još mogu da učinim?

Lice pomoćnika maršala bilo je tvrdo kao od granita.

— Ne odstupajte!

000

Kočijaš je zaustavio šestopreg pred starom poštom. Lagano je sišao sa svog sedišta, zapalio cigaru i začuđeno gledao u ukočena lica ljudi, koji su netremice posmatrali vrata kočije. Bila su zatvorena.

Džon Haris je upravo hteo nešto da dovikne, kada su kvaka pokrenu i vrata se lagano otvoriše.

Prvo se pomolio novi crni stetson, a onda blede, mršavo lice, izbrazdano dubokim borama. Čovek izvuče svoje mršavo dugo telo iz kočije.

Konačno je stajao na ulici i posmatrao okupljene ljude svojim čudnim, prodornim sivim očima. Oni kao da nisu mogli da ga se nagledaju.

Kakva pojava!

Bio je visok bar metar i devedeset, držao se pravo, gotovo ukočeno i nosio u levoj ruci malu kožnu torbu. Odelo mu je bilo crno, a košulja blistavo bela.

Njegovo blede lice delovalo je kao i sve na njemu: odelo, ruke, torba. Držanje: hladno, ozbiljno i opasno.

Nešto kasnije iz kočije se pomoliše još dvojica. Dva nesimpatična tipa u tamnim odelima. Kaputi su im stajali nekako čudno. Svima je bilo jasno da ispod njih imaju

ukrštene opasače sa po dva teška revoivera.

Na ulici je vladala grobna tišina.

Najzad se pokrenuo predsednik Pauer. Žustro je pošao prema visokom strancu, koji ga je posmatrao hladno i odbojno.

Džim Pauer duboko udahnu vazduh i reče glasno da ga je svako mogao čuti.

— Sudijo Gordone, pozdravljam vas u ime Dodž Sitija!

Strančev pogled ostade leden. Čak je prevideo ruku koju mu je predsednik pružio.

— Da vas povedem u vaš hotel, vaša milosti?

Mršavi stranac okrete polako glavu i pogleda kratko svoja dva pratioca koji su, ne baš inteligentnih lica, stajali iza njega kao dve statue. Onda ponovo okrete glavu prema predsedniku. Podigao je desnu ruku, ispitivački posmatrao prste i ponovo je spustio. U tom trenutku nije bilo čoveka na ulici koji je likovao zbog takvog postupanja sa predsednikom, čak ni trgovac Haris.

U to se Frenk Džampi pokrenuo sa svog mesta i prišao bliže. Zastao je kraj predsednika Pauera.

— Sudijo — rekao je odlučno. — Vaš hotel je onaj preko, „Kanadian“. Očekivali smo vas još jutros. Jesu li ova dvojica s vama?

Sudija oštro, ispitivački, odmeri Džampija. Pogled mu se zadržavao na srebrnoj zvezdi. Konačno je progovorio.

— Da, to su moji ljudi.

— Imate li još prtljaga?

Sudija odmahnu glavom, pa krenu praćen svojim ljudima i pogledima okupljenih stanovnika Dodž Sitija.

Kada su se ulazna vrata „Kanadian“ hotela za njim zatvorila, ljudi se bez reči razidoše. Na ulici su ostali samo predsednik Pauer i pomoćnik maršala.

Dakle to je bio poznati sudija Lester Gordon!

Džampi okrete glavu i upita:

— Dakle, kako vam se dopada?

Predsednik uvuče glavu u ramena:

— Značajan čovek, čudan.

Džampi klimnu glavom.

— I ja sam ga drugačije zamišljao. Ipak, na neki način, njegov spoljni izgled odgovara zanimanju. Sada mi je jasno kako je mogao da sredi opasne momke kao što su bili Lauton Kej, Šuger Herter, Česler i ostali lupeži.

000

Od toga časa u gradu je postojala samo jedna jedina tema: sudija Gordon.

Svuda, u barovima i kockarnicama, govorilo se o ovom neobičnom čoveku koji je tog popodneva stigao poštanskom kočijom i koji je izgledao kao propovednik isklesan od mermera, kao avet koja je svojom pojavom uterala ljudima strah u kosti.

Bilo je ljudi koje je pojava sudije Gordona podsetila na nemile stvari kao što su zakon, prinudni rad i slično.

Svi u otmenom hotelu u glavnoj ulici Dodža motali su se uslužno oko tog mračnog, čudnog čoveka, trudeći se da mu svaku želju ispunе.

Sudija Gordon je ručao. Sedeo je za stolom bezizrazna lica, pravo i ukočeno.

Kada je povremeno podizao pogled prema ogledalu iza šanka, malobrojni gosti bi obarali glave.

Za večerom nije više nikog bilo u lokalu, izuzev Gordona i njegove dvojice pratilaca.

Samo je jedan čovek sedeo u sred velikog restorana i mirno večerao. Nije obraćao pažnju na sudiju i njegove ljude. Poručio je viski i zapalio sa uživanjem cigaretu.

Sledećeg dana je ponovo bio jedini gost. Vlasnik hotela ga je lično posluživao.

Ne izgovarajući ni reč, svi u hotelu su osećali da sudiji nije odgovaralo prisustvo ovog upornog gosta. Ali, čovek je ostao. Dolazio je redovno pet minuta pre obeda, mirno jeo, ispijao svoj viski, popuštao cigaretu i odlazio, ne udostojivši sudiju ni jednim pogledom.

Tri dana su tako protekla. U ta tri dana sudija Gordon nije ništa preduzeo da pripremi suđenje. U Dodž Sitiju, međutim, nije bilo nikoga ko bi ga na to podsetio.

Kadgod bi se vrata maršalske kancelarije otvorila, Frenk Džampi je, pun očekivanja, podizao pogled. Sudija, međutim, nije dolazio.

U podne sledećeg dana vrata maršalske kancelarije naglo se otvoriše. U njima je stajao jedan od dvojice Gordonovih pratilaca. Lako je dodirnuo obod svog šešira i podbočio se.

— Ja sam Čak Sitček — reče oštro i pokazujući palcem preko ramena reče:

— Gordon me šalje. Sutra počinje.

Pomoćnik maršala se pridžbe sa stolice:

— Šta počinje?

Čak razvuče svoje rošavo, neprijatno lice.

— Treba da pripremite većnicu. U šest sati će sudija početi.

— Zašto tako rano? Ljudi još spavaju.

— Već će se probuditi — uzvрати cereći se Čak i okrete se.

Džampi uze šešir i uputi se kod predsednika opštine.

Ovaj se zaprepasti.

— U šest sati? Mora da je lud...

Uprkos svemu, pripreme za suđenje su izvršene.

Ispostavilo se da rani početak nije baš toliko uznemirio građane, kako su to pomoćnik maršala i predsednik mislili. Naprotiv, još u pet stajali su pred većnicom.

Nešto pre šest, kada je Džampi otvorio kapiju, pohrlilo je u salu sto pedeset ljudi i popunilo je do poslednjeg mesta. Napolju, pred zgradom, svet se i dalje okupljao.

Tačno u šest Lester Gordon je napustio hotel i prošao kroz špalir okupljenih ljudi. Njegova dva čoveka Čak Sitček i Stiv Hormen pratili su ga kao senke.

Žagor se utišao u trenutku kada je sudija stupio u salu. Odmah je prišao stolu, skinuo šešir i seo. Sa obe strane sudijskog stola, bočno, stajale su po četiri stolice. Gordonovi pratioci, međutim, sedoš za sudijski sto.

Džampi je stajao ispred vrata male, sporedne prostorije u kojoj je bio zatvoren ubica činovnika banke.

U sali je vladala mučna tišina.

Sudija stavi pred sebe na sto crnu knjigu i izvuče iz džepa srebrni čekić, koji zadržava u desnoj ruci. Iznenada podiže glavu.

— Gde je pisar? — glas kao da mu je dolazio iz groba.

Predsednik, koji je sedeo u prvom redu, podiže se:

— Džef Hovel je ranije bio pisar na suđenjima vaša milosti.

— Gde je sada?

— Mrtav je.

— To je verovatno dobro za njega. Postavite drugog pisara, predsedniče.

Pauer se osvrte. Pogled mu se zadržava na učitelju.

— Mister Long, hoćete li vi možda da preuzmete tu dužnost?

Učitelj klimnu glavom, podiže se i priđe sudijskom stolu.

Gordon pokaza rukom na mali sto koji je stajao levo od sudijskog.

— Smestite se tamo. Kako se zovete?

— Harold Long.

— Koliko ste stari?

— Četrdeset i četiri godine.

— Mister Long, vi ćete ono što ja budem naveo uneti u zapisnik. Učitelj potvrdi.

Gordon pogleda predsednika.

— Ustanite, mister Pauer.

Predsednik se podiže sa stolice.

— Šta nam predstoji? — upita sudija odsečno.

— Rančer Mid, kome je pripao jedan deo pašnjaka Kinga Bela, posvađao se sa svojim susedom Halom Tomsonom.

Gordon energično odmahnu rukom.

— Prvo važnije slučajeve. Pomoćnik maršala mi je juče rekao da je u banci ubijen čovek.

— Da — uzvratil predsednik i obavesti sudiju o slučaju.

Gordon ga je ćutke saslušao.

— Gde je taj čovek? — upitao je konačno.

Džampi dovede ubicu u salu pred sudijski sto.

Gordon kratko, ispitivački odmeri zatvorenika.

— Kako se zovete?

— Miguel Kreonez — reče čovek tiho.

— Vi ste u zapadnoj banci ustrelili čoveka?

Kreonez zabaci glavu.

— Bila je to nužna odbrana, vaša milosti. Hteo sam da uložim novac. Tada me je čovek napao. On i bankar. Jednog sam uspeo da pogodim, a drugi me je savladao.

U velikoj sali vladala je grobna tišina.

Užasne reči čoveka, koga je pre tri dana gotovo ceo grad hteo da obesi, pritiskivale su kao olovo.

— Ispričajte tačno šta se dogodilo — naredi sudija.

Kreonez podiže zavezane ruke i pokaza prema banci.

— Došao sam oko podne u grad, vaša milosti. Pre nego što sam našao sobu i jeo hteo sam da predam svoj novac u banku.

— Kakav novac?

— U Vičiti sam u „Keno” kockarnici zaradio dve hiljade dolara.

— Od koga?

— Od Billa Roneja. On drži igračnicu u salunu.

Sudijino lice bilo je bez izraza.

— To će uskoro biti ispitano. Mister Long, napišite telegram, koji ćete iz pošte poslati u Vičitu Bilu Roneju.

Long klimnu glavom.

Sudija se podiže sa stolice.

— Suđenje se odlaže za sutra ujutru.

Ljudi se zbunjeno pogledaše. Se-

deli su još neko vreme i gledali prema praznom sudijskom stolu.

Džampi odvede zatvorenika.

000

Dvadeset i četiri časa kasnije suđenje je nastavljeno.

Stari poštanski činovnik stajao je pred Gordonom sa odgovorom iz Vičite.

Gordon je čitao glasno:

— Tačno je da je miste Kreonez ovde zaradio dve hiljade dolara.

Gordon podiže pogled i odmeri zatvorenika.

— Vi ste dakle došli u banku sa novcem?

— Da.

— Džef Hovel je sedeo sam iza šaltera?

— Ima tri šaltera, vaša milosti — dodade Džoe Harper, bankar.

Sudija ga preseče pogledom.

— Ko ste vi?

— Džoe Harper, vlasnik banke.

— Govorićete onda kada vas budem pitao, mister Harper!

Tajac.

Gordon se obrati zatvoreniku.

— Tvrdi se da ste ustrelili čoveka iza šaltera.

Kreonez uzviknu glasno:

— To je podla laž. Novac mi je bio u obe ruke. Na to je stari iza šaltera podigao kolt. Ispustio sam novac i poskočio u stranu. Izvukao sam revolver iz futrole. Vrata iza mojih leđa su se nagio otvorila. Odjeknuli su pucnji. Ne znam ko me je pogodio, čak ne znam da sam ja pogodio čoveka iza šaltera.

Harper uzviknu, ne uspevši da se obuzda:

— Kakva masna, bedna laž!

— Mir! — grmeo je sudija.

Harper ustade.

— Vaša milosti, ovaj čovek laže. On tvrdi da smo ga Džef Hovel i ja napali! Mene poznaje ceo grad.

Gordon zviznu.

— Kao kakvog to?

— Kao časnog građanina! — odgovori Harper ne više tako glasno. Sudija isturi glavu napred.

— Može biti da vas ovaj grad poznaje kao časnog građanina, Džoe Harper. Jeste li sasvim sigurni da ne postoji grad u kome ste ostali u nešto lošijem sećanju?

— Šta to znači? — upita bankar.

— Mislim na Lavrens.

Harper poblede. Krupne graške znoja izbiše mu po čelu.

Ljudi su ga zapanjeno gledali.

Gordon je ličio na pticu grabljivicu.

— U Lavrensu je, na primer, pre sedam godina živio čovek po imenu Džoe Harbur. Imao je malu banku u koju su mali ljudi i skromni rančeri donosili svoj novac. Jednoga dana je taj uvaženi džentlmen iščezao, a sa njim i novac!

Harper steže šake oko naslona stolice, koja se nalazila pred njim, tako jako da mu je koža kod zglobova pobelela.

Gordon nastavi neumoljivo:

— Taj Harbur se više nikada nije pojavio u kraju. Ali mi je njegov portir Džesi Flit pokazao jednu njegovu sliku, mister Harper. Davolski liči na vas, uprkos velikoj bradi koju sada imate.

Bankareva glava klonu na grudi. Lice mu je bilo blede, zeleno, a usne bezkrvne.

Džimi Koleger, imućni vlasnik dveju kockarnica u glavnoj ulici, Harperov prijatelj, poskoči:

— Džoe, reci mu da to nije istina!

— Vi da čutite! — opomenu oštro sudija.

Harper s mukom proslovi.

— Istina je. Na žalost, istina je.

Harper nije rekao da je njegov ortak Džesi Flit bio kockar i da je on prokockao novac. Harper o tome ni sam nije ništa znao. Kada je to jednog dana otkrio, bilo je prekasno. Pobegao je, a Flit je ostao i izvukao se. Ali, ko bi to njemu, Džoe Harperu, danas verovao?

Oborene glave, nesrećni bankar ustade i napusti većnicu. Niko ga nije zadržavao.

— Odlazem suđenje za sutra ujutro.

000

Džoe Harper se nije pojavio sutra dan na suđenju. Kada je Džampi, po nalogu sudije, otišao da ga potraži, našao ga je — mrtvog.

Džoe Harper, čije je pravo ime bilo Harbur, bio je uništen sudijinim otkrićem; okaljan. Njegov ugled u gradu srušen. Zbog toga se ubio.

Mučna tišina vladala je u većnici, dok je pomoćnik maršala podnosio sudiji izveštaj.

Gordon uze crvenu pisaljku i precrta na spisku bankarevo ime, a onda naredi da dovedu zatvorenika, čoveka kome niko pre nekoliko dana u gradu nije davao nikakve šanse. Kreonez ni sada nije imao nikakvih šansi. Gordon je stalno tražio da mu ispriča tok događaja. Kreonez je stalno ponavljao isto.

Gordon prosikta:

— Gde je onda taj vaš novac?

— Mora da je kod Harpera i Hovela. Sigurno kod Harpera.

Gordon je bio leden:

— Nešto ću vam reći, Kreonez. Vaša priča zvuči istinito, tim pre, što je bankar sam sebi presudio. Ali, vi morate da to dokažete.

— Kako da dokažem?

— Vaša stvar. Prema vašem kazivanju Harper i Hovel su morali biti u dosluhu. Prema onome što je Harper rekao pomoćniku maršala, vi ste odmah ubili Hovela. Prema tome, taj čovek nije bio uopšte u mogućnosti da se maši oružja.

Tada se umešao Fred Džampi. Morao je da kaže istinu, da je kraj Hovela na podu našao revolver. To je bio važan iskaz, koji je Miguelu Kreonezu doneo izvesnu šansu.

U to se umešao i krupni Hari Valker.

— Vaša milosti, ja tom čoveku ne verujem ni jednu jedinu reč. On je bandit. Hovel je bio pošten čovek. Mogao bih da stavim ruku u vatru za njega.

— Onda se dobro čuvajte da ne opečete ruke, gospodine! — odbrusi sudija. — Džefri Hovel je za vreme rata odležao u Kvinsiju pola godine u zatvoru zbog utaje.

Ove reči su odjeknule salom kao požar. Pokazalo se da je sudija više znao o ljudima u Dodž Sitiju nego oni sami.

Kada je Valker hteo da sedne doviknu mu sudija.

— Kako se vi zovete?

Oklevajući i ne baš bučno, što mu je inače bio običaj, Valker odgovori:

— Ja sam Hari Valker, imam veliki koral u gradu.

Gordon baci kratak pogled u otvorenu crnu knjigu ispred sebe.

— Hari Valker? Dobro, mister Valker, opasno je da se neko zauzima za drugoga ukoliko sam nema baš čiste ruke.

Valker se sruči na stolicu.

Ne, ruke mu doista nisu bile baš tako čiste. Godinu dana pre nego što je rat izbio, u Silver Sitiju je sa Klivom Somerom i Džeki Harbunom ukrao konje iz konjušnice. Bio je siguran da to ovaj opasni čovek zna. Zbog toga je ćutao.

Suđenje Kreonezu je nastavljeno.

Jedan čovek je ipak bio ubeđen da su mu ruke čiste i da mora nešto da kaže, jer je verovao da će imati podršku građana. Bio je to Džon Haris, bogati trgovac stokom.

Ustao je i tražio reč.

Izjavio je da je čuo pucnjavu u banci. To što je čuo bilo je dosta, čak i suviše.

Gordon ovoga puta podiže glavu:

— Dakle, sve ste čuli, mister Haris?

— Da.

— I zbog čega onda niste intervenisali?

— Ja nisam strelac. Nisam mogao da pomognem Hovelu.

— Dakle tako, ne umete da pucate? Pri tom ste još u svakom pogledu aktivan građanin. Na primer, jeste li možda izvesnom Džonu Bluhajmu iz Vičite ponudili pet stotina dolara da izbriše iz spiska živih jednog od građana Dodž Sitija.

Haris zabaci glavu:

— Šta to treba da znači? Ko to tvrdi?

Sudija skupi oči:

— Mister Haris, morate da promislite, pre nego što nešto kažete. Ja tvrdim da ste revolverašu Džonu Bluhajmu iz Vičite ponudili pet stotina dolara. Trebalo je da ubije jednog građanina Dodža.

— Koga to, gospodine? — upita Haris uzbuđeno.

Gordon steže usne. Lice mu je ličilo na gipsanu masku. Protekao je beskrajni minut, pre nego što je izustio:

— Nije moj zadatak da to ovde izjavljujem.

Sve oči su bile upravljene na predsednika Džima Pauera. Svi prisutni su znali da je Haris s njim bio u neprijateljstvu.

Tada se dogodi nešto, što, doista, niko nije očekivao.

Predsednik se podiže i reče glasno:

— Ne verujem da je Haris hteo da me ubije!

Tajac.

Haris lagano okrete glavu i pogleda predsednika. Nikada, nikada neće zaboraviti.

Kao fijuk biča odjeknule su sudijine reči dvoranom:

— Rečima čoveka koji je zbog kukavičluka izbačen iz armije ne pridajem nikakav značaj.

Džim Pauer je pobledeo kao kreč.

Dakle to je bilo. Juče za vreme suđenja je već pomišljao na to. Bila je to mračna tačka u njegovoj prošlosti.

Godine 1864. kod Plave vode, tu je popustio. I to je ostalo zauvek neizbrisivo. Video je neprijatelja, koji je bio šestostruko nadmoćniji i nailazio sa topovima i dva eskadrona jahača. Tada je svojoj grupi jahača, iscrpljenih i poraženih u prethodnoj bici, naredio po-

vlačenje. To je po mišljenju vojnog suda bio kukavičluk, kraj vojničke karijere Jenki-kapetana Džima Pauerā.

Ovaj hladni, proračunati, svirepi sudija Gordon je to iščeprkao.

Nažalost, Lester Gordon još ni izdaleka nije završio. Predsednik se skljoka u stolicu. Bio je kao gluv i slep, a sledeće sudijine reči dopirale su mu do svesti kao iz velike daljine.

— Dakle sada je na redu mister Haris — objašnjavao je cinično sudija. — Mister Haris, koji je čuo pucnjavu u banci. Isti onaj mister Haris koji je hteo da ubije predsednika. Njegov iskaz protiv iskaza ovog čoveka ovde, Miguela Kreonaza!

Na to se u sali naglo podiže jedan čovek, stavi sivi šešir na glavu, i počeo da se probija kroz redove stolica prema izlazu. Gordon ga odmeri. Bio je to uporni gost iz „Kanadian” hotela. Najzad se sudiji ukazala prilika da ovog čoveka potkači.

— Hej, mister!

Čovek se dalje probijao kroz redove stolica prema vratima.

— Mister! — povika sudija, a lice mu postade crveno od besa.

Čovek zastade.

— Kuda ste se uputili?

— Napolje!

— To vidim. Ali zbog čega?

— Jer mi se ovaj džumbus smučio.

Gordon ustade. Prvi put. Stajao je uspravan kao proštac.

— Šta ste rekli? — upita odsečnim glasom.

Na to se čovek okrete i uputi lagano prema sudijskom stolu. Bio je takođe visok i vitak i imao lepo

ozbiljno lice, bledosmeđi ten i dva jasna, svetlo plava oka. Stavio je ruke na bedra, odmerio oba pratioca, a onda sudiju. Bio je to pogled pun prezira.

— Rekao sam da odlazim, jer mi je od ovih marifetluka zlo!

Gordon je hvatao vazduh.

— Kako se zovete?

— Holidej, Džon Holidej.

Mrtva tišina.

Gordon pogleda Čaka Sitčeka ispod oka. Onda reče s nevericom:

— Da niste vi možda Dok Holidej?

— Da, jesam. I da bih vam uštedeo dugu priču, sam ću vam reći. Ja sam ozloglašeni kockar, prote-ran iz Abilena, iz Kanzas Sitija, iz Ostina i iz Topeke. Ubio sam više bandita nego bilo ko u Sjedinjenim državama. Ja sam otpadnik od zakona, kakvog vi samo poželeti možete.

Gordon je uvukao glavu u rame-na. Odmeravao je pogledom kockara.

— Dakle, vi ste Dok Holidej? Sami ste rekli da ste najhladnokrvniji ubica zapada.

Holidej priđe sasvim blizu.

— Rekao sam da sam ubijao samo bandite, mister Gordon. Tražim od vas da to primite k znanju!

Onda se okrete i gipkim koracima napusti većnicu.

Gordon ustade i pogleda preko glava prisutnih građana.

— Suđenje se odlaže za sutra!

000

U rano jutro sledećeg dana sudija je nastavljao.

Kada je Gordon naložio da dovedu uhapšenika, primetio je u

prednjim redovima Doka Holideja, kako sedi uz Čaka Besona i Pata Deverija. Sudija Gordon prekide u pola rečenice i pogleda kockara:

— Šta tražite ovde, Holidej?

Kockar je sedeo mirno i gledao besno lice sudijino.

— Holidej, vi ovde nemate šta da tražite!

Nekadašnji zubni lekar se nasmeši.

— Vi me zasmekavate, Gordone.

— Kako to govorite sa mnom?

— siktao je ovaj.

— Kao i vi sa mnom. Ako sam ja za vas Holidej, možete biti srećni što ste za mene — Gordon.

Sudija se nađe preko stola.

— Kako to mislite?

— Onako kako sam i rekao. Nego, gde je vaš prijatelj Čak Sitček?

— U hotelu je. Ima zubo... — Gordon naglo prekide.

— Zubobolju? — ispitivao je Holidej. — Jadnik. Pošaljite ga kod mene. Možda ću uspeti da mu bezbolno izvadim ona tri zuba, koja sam mu rasklimatao. Najzad, to sam učio. — Onda se podiže i napusti većnicu.

Suđenje je ponovo prekinuto.

000

Sledećeg dana ljudi su saznali da je Dok Holidej napustio grad.

Lester Gordon je zbog toga trijumfovao. Izjavio je ljudima u sali:

— Kockar je napustio grad. Sreća po njega.

Ljudi baš nisu bili sigurni, za koga je sreća.

Čak Sitček je ponovo sedeo kraj sudije. Levi obraz bio mu je crvenomodar.

Tog prepodneva Gordon je pokazao ljudima da ne pomišlja da nastavi suđenje, na isti način, kao što je to do sada činio. Posle jednog oštrog dvoboja rečima, došao je do konačnog zaključka:

— Hovel i Harper, oni više ne mogu da govore protiv vas. Da li je u pitanju nužna odbrana ili ne, niko izuzev vas ne zna.

— Ne možemo dokazati ni da je ubistvo. Osuđujem vas na tri godine prinudnog rada u Seskatevi! Mister Sitček će vas odvesti do stаницe. Šerif Sonegan će vas preuzeti.

Ovakvu presudu niko nije očekivao. Čak je bilo ljudi koji su sažaljevali osuđenog.

No, Džon Haris nije. Rekao je:

— Da je Vajat Erp ovde, lupež se ne bi ovako lako izvukao.

Gordon je to čuo.

— Vajat Erp. Da, može biti da je on manje pravičan od mene.

Na to poskoči kovač Tim Kroft:

— To ne biste smeli reći, sudijo, Vajat Erp je najpravičniji čovek koga poznajem. On je za Dodž Siti učinio više od bilo koga!

— Sada se ja upravo spremam da dosta stvari učinim za ovaj grad! — reče sudija Gordon.

Još istog dana osudio je trgovca stokom Džona Harisa zbog pokušaja ubistva na smrt vešanjem.

Ljudi u sali su sedeli kao okamenjeni. Niko nije mogao da se pokrene.

Džon Haris osuđen na smrt!

Neverovatno! Neshvatljivo!

Ponovo je predsednik tražio reč.

— Šta još hoćete da kažete, predsedniče? Rečeno je sve što je trebalo da se kaže. Ja imam dokaze i svedoke. Ovde, ovaj čovek koji se

di s moje leve strane, Stih Horman je svedok. Zbog toga sam ga i doveo u Dodž.

Horman ustade:

— Zaklinjem se da je tako, kako sudija kaže!

Predsednik je bio uporan:

— Kako god da je — molim milost za Džona Harisa!

Sudija hitro odmahnu rukom:

— Odbija se!

— Zbog čega? — upita predsednik.

Sudijino lice bilo je ledeno:

— Ovde ja odlučujem, predsedniče, i niko drugi. Došao sam u grad, da činim i tumačim pravdu. To ću izvršavati veoma strogo. Kreonez mora da odsedi tri godine. Možda je i nečužan. Ali moram da postupim po zakonu i da ga kaznim. Džon Haris je drugi. No, ja ni izdaleka nisam okončao.

Užas spopade sve prisutne. Nije još okončao!

Sigurno se u njegovoj crnoj knjizi nalazi još neka smrtna presuda.

Gordon ustade.

— Džon Haris će večeras u šest sati biti obešen gore na proplanku.

Trgovac stokom je bio slomljen. Malaksalo je sedeo na stolici.

— Ustanite, Džon Haris! — uzvikne sudija Gordon.

Dva čoveka ga pridržaše.

Gordon zaključivši odlučnim glasom:

— Presuda je pravosnažna i biće izvršena večeras u šest sati. Sutra ujutru ću rešiti slučaj Thompson—Mid! Onda ćemo dalje. Ima još nekoliko slučajeva koje treba da rešim.

000

Nešto pre šest sati izveo je Stiv Horman, Gordonov čovek, osuđenog trgovca stokom i doveo ga pred „Kanadian“ hotel.

Mračna lica stajao je Džampfi uz osuđenika. Sudija povede malu grupu. Samo nekoliko radoznalaca ih je sledilo. I na proplanku su se zatekla samo šestorica građana. Sudija Gordon stade ispod drveta za vešanje i pogleda ljude koji su stajali u širokom polukrugu. Skinuo je šešir, tako da mu je vetar mrsio kosu. Bio je slika i prilika užasa, taj Lester Gordon.

— Obavićemo stvar po kratkom postupku — reče Gordon hladno. — Mister Horman, privedite osuđenika!

Na to priđe Džampfi.

— Sudijo, to je dužnost šerifa!

— Jeste li vi šerif?

— Ne — Dodž Siti nema šerifa.

Gordon zabaci glavu u stranu.

— Šta to treba da znači? — upitao je oprezno.

— Ne postoji niko u gradu ko bi tog čoveka smeo da obesi — reče Džampfi.

— Da nećete vi možda da me učite kako se zakon sprovodi?

— Samo sam rekao ono što je istinito i pravo! — uzvрати pomoćnik maršala.

Gordon podiže svoju belu, košćatu ruku:

— Horman! Čuli ste, šta sam rekao! Stavite tom čoveku omču oko vrata!

U tom trenutku sa podnožja brežuljka nallazio je čovek, praćen grupom ljudi. Gordon ga je posmatrao. Prepoznao je predsednika opštine.

— Šta hoćete Pauer? — uzvikne sudija resko.

— Ljudi hoće da mole za milost za Džona Harisa!

— Odbijeno! — Vikao je sudija.

— Horman, obesite ga!

— Ja to ne bih činio! — odjeknu oštar glas sa strane. Gordon naglo okrete glavu prema žbunju iz koga se pojavi čovek.

Dok Holidej!

Kockar stade petnaest jardi od sudije.

— Mister Džampi — viknu Gordon. — Oterajte odmah tog otpadnika! Smeta nam!

— U to ne sumnjam! — odgovori Holidej. Izgledao je kao zver spremna na skok. Stanovnici Dodža su ga dobro poznavali. Znali su tu njegovu opasnu pozu, ruku naslonjenih na bedra, kraj samih drški revolvera.

— Džampi! Oterajte tog čoveka!

— To on neće učiniti — reče Holidej hladno. — Ali će zato Horman pustiti konopac i tog nesrećnika. Smesta!

Poslednja reč odjeknu proplanom kao pucanj. Stiv Horman pusti da mu ruke kliznu niz telo.

Gordon je urlao.

— To je napad na zakon! To je pobuna! To je...

— Ućutite! — prekide ga kockar. — Ceo proces je bio jedna najobičnija ujdurma! Vi ste očigledno došli ovamo da celom gradu sudite i da sve stanovnike povešate. A pravog ubicu puštate!

Gordon se trže kao ošinut bičem.

— Džampi, naređujem vam da tog vagabun...

— Vi nemate šta da naređujete pomoćniku maršala, Gordone!

Sudija oštro pogleda Hormana.

Ovaj načini najveću grešku svog života. Pustio je da mu desnica padne na dršku kolta.

Odjeknuo je pucanj. No Horman nije uspeo da opali: Dok Holidej je stajao obavijen oblakom barutnog dima.

— To je pobuna! — vikao je sudija podignutih ruku.

Hormanov revolver odleteo je u širokom luku i tresnuo na zemlju. Desnica mu je jako krvarila.

— Odrešite Harisa! — naredio je Holidej, još uvek držeći oružje na gotovs.

U tom trenutku samo jedno srce nije kucalo za Holideja — sudijino!

— Hodite ovamo, Haris! — reče Holidej oštro.

— Napred, iza žbunja je konj! — reče Holidej, kada mu je Haris prišao. I sam se brzo povukao u žbunje.

Uskoro odjeknu topot kopita. Kockar i nesrećni trgovac grabili su prema severu.

Horman je sačekao taman toliko koliko je trebalo da Holidej izmakne, pa tek onda poteže kolt iz opasača i počeo da puca nasumce za beguncima.

Gordon ispruži ruku u pravcu severa, pa zamahne preteći i ogorčeno:

— Obojica su osuđeni na smrt! Haris i Holidej!

000

U toku popodneva iz grada je otišlo nekoliko velikih kola sa arnjevima. Gordonovi doušnici su to primetili. Sledili su kola i utvrdili da čitave porodice beže iz grada.

Po naređenju sudije morali su da se vrate u Dodž.

Da, Lester Gordon je to naredio. Uopšte, stalno je nešto naređivao. Težak poraz, koji mu je zadao Dok Holidej, nije ga izbacio iz sedla. I dalje se držao kao neumoljivi i nemilosrdni osvetnik.

Zbog čega je hteo da se sveti? To pitanje koje je morilo građane, ostajalo bez odgovora. Ko ga je uopšte, pozvao. Predsednik. Naravno, zbog svađe dva velika rančera. To mu je, uostalom, i bila dužnost.

Sada je došao i delio pravdu. Na žalost, u gradu teško da se mogao naći čovek bez i jedne mrljice na savesti, sa blistavo čistom prošlošću.

Atmosfera u Dodžu bila je neopisivo teška.

000

Na visoravni, koja se prostirala zapadno od Dodža, i protezala sve do Džetmora, grabila su dva jahača.

Dok Holidej i Džon Haris.

Trgovac je sumorno gledao sunce koje je upravo zalazilo. Kosa mu se, natopljena znojem, lepila za čelo. Šešir mu je ostao na proplanku kraj Dodž Sitija, ispod drveta za vešanje. Skinuo mu ga je Horman, kada je hteo da mu namakne omču oko vrata. Harisovo lice imalo je pepeljastu boju i kao da je za poslednja dva dana ostario za čitavu deceniju. Okrenuo je glavu i posmatrao uzano, energično kokcarevo lice. Iznenada zaustavi konja.

— Neću dalje, Dok!

Holidej podiže uzde. Nabrao je obrve i odmerio trgovca ispitivački.

— Dobro! A šta ste naumili?

— Odjahaću natrag!

Holidej protrlja bradu i izvuče cigaru iz džepa.

— Mogli ste me onda poštediti mnogih muka!

— Ne razumem vas?

— Pa, ako odjašete natrag, obešiće vas!

— Ja ću ga ustreliti! — reče trgovac dok mu je pogled plamteo.

— To mu i želim. Ali to bi onda bilo ubistvo!

Ležernost i nemarnost kockara žestila je Harisa.

— Šta mi onda valja činiti? Da kao ubica bežim celog života? Nemam ništa na savesti, Dok. Zar zbog toga da budem večiti begunac?

— Morate da bežite sve dok ne budete sigurni od Gordona. On će sigurno obrazovati poteru za vama, najverotavnije za obojicom. Treba da umaknemo!

— Taj čovek je poludeo. Nikada nikom nisam ponudio novac da nekog ubije. Istina, ja sam se, jasno i otvoreno, žestio kada je Pauer izabran za predsednika. Čak sam se trudio da ga diskreditujem kod građana. Ali ja nisam ubica! Niti podstrekač na ubistvo! Nikada nisam najmio revolveraše da ubiju predsednika!

— To vam verujem, mister. Inače sigurno ne bih zbog vas došao na proplanak.

Haris kliznu iz sedla.

— Gotov sam, Dok. Ne mogu da izdržim taj tempo. Ja nisam neki jahač. Osim toga, moram natrag. Boriću se s njim.

Holidej se tiho nasmeja.

— Ne možete se boriti s njim. Ako je sudija, ne možete ga izazvati na dvoboj revolverima.

Haris je škrgutao zubima.

— Ali treba da shvatite, Dok! Taj ludak samo stvara nevolje. Sam davo zna gde je skupio te informacije. Ako je svoj izuzetni ugled na taj način stekao, onda mi je to, u najmanju ruku, neshvatljivo.

— Na zapadu nije ništa neshvatljivo. Meni su mnoge stvari kod tog čoveka čudne, i ja svoje mišljenje nisam prećutao.

— Ne, to doista niste učinili. Zbilja je velika šteta što se samo jedan čovek našao da tom bezumniku saspe istinu u lice.

— Pa — dodade Holidej posmatrajući južni deo visoravni — Val-ker je, na primer, dosta rekao, pre nego što je ućutkan. Osim toga, i ono što je predsednik rekao u vezi sa užasnom optužbom protiv vas, smatram značajnim.

— Smatrate značajnim. A ja nalazim da je veličanstveno. I nikada to neću zaboraviti. On u toj situaciji nije morao nista ni slično da kaže. Naprotiv, trebalo je da čuti. Ja ni vama nisam zahvalio što ste me spasli.

Kockar odmahnu glavom.

— Nema šta da se zahvaljujete. Ja jednostavno ne podnosim njušku tog momka. To je sve.

Haris obrisa čelo.

— Verujete li odista da će obrađivati poteru da nas sledi?

Holidej potvrdi.

— S tim moramo računati.

— A ako nas ljudi nađu?

— Mene neće naći. Ali ako vi budete stajali tu još pola sata, sigurno će vas naći.

— Koliko, dakle, treba da bježimo?

— Već sam vam rekao: dok se ne oslobodimo potere!

Haris se pope u sedlo i potera svog konja uz Holidejevog.

— Tako ne ide, Dok. Momak se je nesreću. Ko zna koga će sutra likvidirati. Koliko će se uopšte zadržati u Dodžu? Hoće li ceo grad likvidirati?

— Tako nekako izgleda.

— Kada bi smo znali gde je Vajat Erp...

— Ja sam već poslao dva telegrama. Jedan u Dedvuđ, a drugi u Sulfur.

— Hej, pa ta dva grada su udaljena jedan od drugog najmanje dve stotina pedeset milja. U kome je maršal?

— To ja ne znam.

— Zbog čega ste onda slali telegrame?

— Zbog toga što nije isključeno da se nalazi u blizini jednog od gradova.

Haris klimnu glavom. Nije primetio da je Holidej u širokom luku skrenuo prema jugu. U toku noći stigli su do grada Simerona, koji je ležao na obali reke Arkanzas.

Haris nije prepoznao grad, iako se nalazio samo trideset milja zapadno od Dodža, tako da je u njemu više puta bio. U jednoj sporednoj uličici zaustavio je Holidej konja ispred neke kuće utonule u mrak.

— Poznajete li nekog ovde? — upita Haris.

— Da poznajem.

— Koga to?

— Jednog ljubaznog čoveka. Zove se Masterson.

— Bat Masterson? — poskoči trgovac. — Ja sam mislio da je u Sent Luisu u poseti roditeljima?

— Da. Ovaj ovde je njegov brat Edi.

— Šta on radi ovde?

— On je šerif u ovom lepom gradu.

Haris kliznu iz sedla.

— Šta to pričate, Dok! Ed Masterson je šerif u Simeronu!

Iz mraka se zabeleše dva reda Holidejevih zuba, dok je govorio:

— Da, u pravu ste!

Haris obrisa oznojeno lice.

— Nećete valjda da tvrdite da... da... smo u Simeronu?

Haris se smrvljen sruči na trem.

— Vi ste čudan čovek, Dok. Pravi Indijanac. Mogao bih se zakleti da smo jahali prema severu!

— Čoveče, šta bismo tamo!?

000

Ed Masterson je bio visok, krupan čovek. Pozdravio je ljubazno kockara i trgovca i uveo ih u kuću.

Holidej ga je ukratko obavestio o svemu.

— Da, već sam čuo tu priču. Mak Dovson je doneo iz Dodža još prekujuće. Danas po podne došao je Džim Falinger koji me je obavestio i o osudi na smrt. Nećete verovati, ali od kako je stiglo nekoliko kola sa beguncima iz Dodža i građani Simerona su uznemireni.

Holidej se tiho nasmeja.

— Znači i kola su već počela da pristižu. Prema tome, Gordon je dobro zaposlio ona svoja dva psa.

— Zar vi niste jednog od te dvojice pretukli?

— Čaka! I to već znate? Pretukao, to je suviše teška reč. Došao je kod mene, ali pošto je to učinio po mraku, bez čizama i sa izvuče-

nim koštom, zviznuo sam ga drškom svog revolvera. Nekoliko zuba, to je sve što je izgubio.

Haris se nije baš osećao naročito prijatno, pošto je znao da se nalazi prilično blizu Dodža. Stalno je pitao da li je tu dovoljno siguran.

— Vaša hrabrost se izgleda brzo raspršila — rugao se Dok Holidej.

To da je sam imao nameru da sledećeg dana odjaši natrag u Dodž Siti, nije nikom rekao.

Da, odlučio je. Vратиće se. Nadoao se da će jedan od telegrama doći u ruke maršala. No, pošto je u njima tražio da mu Erp odgovori preko Eda Mastersona, uverio se da je nada bila jalova.

No, jahaće u Dodž. Najzad, on je kockar. Osim toga, to je bio jedini grad iz koga ga nisu proterali. Možda će moći i bez maršala nešto da učini protiv tog bezumnog sudije.

Tri čoveka: Ed Masterson, Haris i Holidej razgovarali su gotovo do zore. Onda su pošli na počinak.

Masterson je morao uskoro da ustane i ode u svoju kancelariju. Dok Holidej je odmah posle doručka krenuo na put. Haris je hteo da zna kuda se Dok uputio, ali kockar mu je samo rekao da ima da obavi neke stvari u okolini.

000

Bilo je podne kada je Džon Holidej ujahao u glavnu ulicu Dodž Sitija. Ljudi su ga gledali zapanjeno. Šta li je sad to? Zar se vratio pošto je dan pre toga izvukao sa vešala čoveka koga je sudija Gordon osudio na smrt.

Holidej je projahao pored mar-

šalove kancelarije i stao ispred „Long Brenč” saluna.

Niko ga ne oslovi. Razrogačenih očiju i poluotvorenih usta piljili su u njega kao da je priviđenje.

Preko je, iza navučene zavese stajao doktor Gilbert i škrgutao zubima. Kakav ludak! Zašto li se samo vratio? Čak mu ni njegova hladnokrvnost neće pomoći kada je sudija Gordon u pitanju.

Holidej gurnu pomična vrata, baci pogled po lokalu i zvečeći muzama uputi se prema šanku.

Sedmorica ljudi stajalo je naslonjeno na šank. Kao po komandi okrenuli su se i pohitali ka izlazu.

Kockar se levim laktom naslonio na šank, pogledao kafedžiju Čalka Besona i rekao mirno:

— Jedan viski!

Beson je bio crven kao krv.

— Dok Holidej, vi ste ludi! Zašto ste se vratili? Gordon će to saznati za pet minuta.

— U to ne sumnjam. U gradu će se sigurno naći neki lupež, koji će ga radi toga probuditi.

Holidej nije morao dugo da čeka takvog čoveka. Brzo se našao. Bio je ričokos, prčastog nosa, upalog lica i zelenih očiju. Bio je nadničar i radio danas ovde, sutra onde. Zvao se Ted Ratigen.

Ratigen je uvek bio tamo gde je moglo nešto da se ušćari. Nedelju dana ranije se kleo u Vajata Erpa, a Doka Holideja je smatrao džentlmenom i duboko se klanjao kad god bi ga video.

Ali sada je Lester Gordon bio najveći čovek u gradu. Svi su ga se bojali. Dok Holidej je bio sam. U gradu sigurno nije bilo čoveka koji bi stao uz njega. Zbog čega

onda imati obzira prema onom, koji je u svakom slučaju izgubljen.

Ono što je prljavog momka gonilo na izdaju bila je tamna tačka, mrlja na savesti, koju su uostalom imali i mnogi građani Dodža. Samo s jednom razlikom: Ratigenova mrlja bila je velika i novijeg datuma, tako da na njoj nipošto nije moglo da se nahvata prašina zaborava.

Ted Ratigen je radio kao pomoćni radnik u jednom salunu u Topeki. Gde god je mogao nečeg da se dočepa, nije oklevao. Često su pijani gosti, kada bi se mamurni probudili na tremu, ustanovili da su praznih džepova. Najzad je kraj stubova trema jednog dana nađen mrtav čovek. Bio je usmrćen nekim teškim predmetom. U džepovima mu nije nađen ni prebijen cent.

Tu se zatekao, doduše, i jedan poznati kockar, ali je bilo svedoka, koji su mogli da potvrde da taj čovek nije moga biti ubica. Ko je onda bio svirepi zločinac? Čovek crvene kose, prčastog nosa pokrivenog pegama i zelenih očiju. Ratigen je ubio čoveka i opljačkao ga. No niko živi nije sumnjao u njega. Naprotiv.

Poznata pijanica i skitnica je optužen za to nedelo i obešen, a Ratigen se izvukao.

Jednoga dana je jednostavno iščezao iz Topeke. On je bio možda jedini čovek u Dodž Sitiju, koji je doista imao veoma nečistu savest. Niko o tome, naravno, nije imao pojma.

Sigurno to Gordon zna, razmišljao je podmukli ubica. Sigurno je iščeprkao i to...

Zbog toga je Ratigen hitao pre-

ma „Kanadian” hotelu da obavi prijavu, izdajničku stvar.

Kada se popeo zastrvenim stepenicama na prvi sprat, uplašeno je zastao. Sreo je pogled opasnih, žučkastih očiju. Bio je to Čak Sitček. Sedeo je na stepeništu i posmatrao Ratigena ispitivački.

— Šta hoćeš?

Ratigen je gutao pljuvačku. On da se osvrnuo. Dole u predvorju stajao je vlasnik hotela.

Nadničar se pope još jedan stepenik više, naže se i prošaputa:

— Imam nešto za sudiju... naime, mislim da mu moram nešto javiti.

Čak isturi bradu:

— Šta to moraš? — Od kako ga je Holidej udario, sluh mu je popustio.

Ratigen mu priđe bliže. Podozri vi Čak skoči i udari Ratigena tako snažno u grudi, da ovaj poleti nekoliko stepenika dole i udari snažno o gelender.

Nadničar je pobledeo od straha.

Čak je stao kraj njega i podbočio se:

— Šta to šapućeš, prokleti pacove?

Ratigen počeo da muca:

— Holidej! Dok Holidej...

Sitček ga naglo uhvati za okovratnik i podiže. Ovog puta je razumeo.

— Šta je sa Holidejom? — upitao je žustro i preteći.

— On je u gradu.

— Gde? — urlao je Čak, tresući Ratigena.

— U „Long Brenč” salunu — mucao je izdajica.

Gordon je skočio iz postelje kada ga je Čak obavestio o novosti.

— Napred, idi po Stiva! Momka ćemo odmah pritegnuti!

Tri minuta kasnije prošao je sudija sa Čakom i Stivom pored Ratigena, koji je još uvek čučao na stepeništu. U prolazu ga je Čak snažno ritnuo nogom.

Podmukli ubica nije pustio ni glasa. Strah ga je paralizovao.

Shvatio je svoju veliku grešku: sam je skrenuo sudijinu pažnju na sebe!

Dok Holidej je stajao uz kraj šanka, kada se vrata otvoriše i mršavi, visoki sudija se pojavi na njima.

Iza Gordona su išla dva njegova telohranitelja.

Sudija stupi tri koraka u lokal, pa stade.

— Holidej! Zbog pomoći pri bekstvu ubice Harisa i zbog pretnje sudu osuđeni ste na smrt!

Rekao je to ozbiljna lica i zagrobnim glasom.

Rezak, prodoran kockarov smeh zaori se lokalom.

Sudija je bio van sebe.

— Holidej! — urlao je.

Čak Beson, sakriven iza šanka, uvuče glavu u ramena. Osećao je kako ga podilazi jeza.

Iz kuhinje se nije više čulo zveckanje posuđa. Osoblje je bez daha očekivalo šta će se dogoditi.

Samo je Holidej ostao miran.

— Ne vičite tako, čoveče! Nije ovo vaša kuća.

Gordon je gotovo poludeo od gneva. Oborio je glavu i rekao tiho i preteći:

— Džon Holidej! Bićeš obešen!

Kockareva desnica ležala je uz dršku kolta. Levom je podigao čašu i iskapio viski.

— Aha! A ko će to da učini?

Gordon stupi tri koraka napred, stade u raskorak i reče glasno:

— Ja! Ja sam sudija. Ja ću narediti da te obese. Čak Sitček i Stiv Horman će ti staviti omču oko vrata.

Ponovo odjeknu Holidejev smeh. Ovoga puta zvučao je nekako preteći. Na jedan sudijin mig dva telohranitelja priđoše bliže.

— Napred ljudi, povedite ga!

— Stojte! — reče Holidej odsečno. Obojica se istovremeno mašiša za oružje. Zastali su kao ukopani u pola pokreta.

Holidej je svoj kolt već držao uperen.

— Mislio sam da si nešto naučio, Horman! — reče Holidej.

Sitčekova šaka se neprimetno grčila. Samo mali pokret, mislio je, i revolver je otkočen.

Na to se zaori zvonak Holidejev glas:

— Čak, sklanjaj svoje prljave šape od pucaljke!

U tom trenutku zaurla Gordon:

— Pobuna! Napad na zakon! Otvorena...

— Zavežite već jednom! — preseče ga Holidej u pola reči.

Sudija ga odmeri pogledom punim mržnje.

— To je pobuna!

Holidej prebaci kolt u levu ruku veštinom kockara, zatim desnom izvuče cigaru iz džepa i zapali je:

— Imate čudan način izražavanja, sudijo! Trebalo bi da ste obražovaniji!

— Šta ste time hteli da kažete? — upita Gordon opreznije. U to lokalom odjeknu pucanj.

Stiv Horman uzviknu.

Holidejovo lice bilo je obavije-

no oblakom sivkastog barutnog dima.

— Danas sam dobre volje, Stiv. Sledeći pucanj i — naručuj sanduk!

Gordon je upravo zaustio da nešto kaže, kad kockar uzviknu:

— Napred, momci! Skidajte opasače!

Rukom koja je krvarila, Stiv Horman poslušno izvrši naređenje. Čak Sitček nije hteo. Bio je nedokazan.

— Idem — rekao je. — Poneću svoj opasač!

Istog časa se okrenuo sa revolverom na gotovs. Ali, delić sekunde prekasno. Holidejev metak pogodio ga je u desnu mišicu.

Ranjenik razvuče lice u bolnu grimasu, ali ne pusti ni glasa. Revolver mu lagano ispade iz ruke.

Gordon je bio beo kao kreč. Bore na njegovom gipsanom licu delovale su kao tamne crte.

— To ćete mi skupo platiti, Holidej!

— Ho! — uzviknu kockar. — Pretnja? To ne priliči sudiji. Vi još možete u nekom divljem gradu da obesite čoveka, za koga znate da je razbojnik i bez porote, ali da nekom pretite, to ne smete.

Gordon isturi glavu poput neke ptice grabljivice.

— Vi ćete posetiti, Holidej! U to vam se zaklinjem, ne bio ja... — prekinuo je u pola reči.

— Dakle! — doviknu Holidej spremno. — Tu izgleda nedostaje reč, koja bi sigurno bila interesantna, kako mi izgleda.

Crna trojka spremala se za povlačenje. Ljudi u kuhinji su trijumfovali.

Čak Beson je promolio glavu iza

šanka, a Holidej vratio kolt u opasak.

Niko nije računao sa Tedom Ratigenom. On nije ni pomišljao da odstupi. Za njega je Lester Gordon bio najveći i najjači čovek u gradu. Zbog toga ga je sledio. Kada je video da je sudija ušao u „Long Brenč” salun, šmugnuo je u jednu bočnu uličicu i ušunjao se u dvorište saluna. Preko sanduka, bu radi i balvana uspeo je da stigne do sporednih vrata, koja je nečujno otvorio.

Bio je u hodniku kada je počela pucnjava. Stao je kao ukopan i osluškivao. Uspeo je da čuje samo oštar sudijin glas. Hitro je izvukao svoj stari „Kentaki” kolt iz džepa pantalona i ušao u salun neprimećen. Na osam jardi ispred sebe ugledao je Dok Holidejeva — leđa.

Nebesa! Kucnuo je njegov čas! Morao je da dejstvuje.

Odmah je shvatio situaciju. Sudija i njegova dva pratioca nalazila su se Holideju na nišanu.

Sada je morao i mogao da se umeša!

Šta ga se tiče kockar! Ko će da se uzbuđuje zbog njegove smrti? Mora da ga ubije. Ako bi ga samo ranio, bilo bi zlo. Tako nešto ne sme sebi da dozvoli niko, pa ni on.

Ratigen otkoči svoj kolt tiho da niko ne čuje. Pa ipak, taj metalni, gotovo nečujni zvuk, dopirao je do kockarevog uha. Naglo se bacio na zemlju i iz ležećeg položaja pucao. Metak pogodi podmuklog ubicu u grudi. Ratigen pade pljoštimice na pod lokala.

Ali, već trenutak kasnije sručila mu se nova nevolja na vrat.

Tajron i Džoe Frimont bili su blizanci. Dva momka, od kojih bi

se lako moglo načiniti četiri. Svako u Dodžu znao je da su braća Frimont banditi, kradljivci stoke, pljačkaši poštanskih kočija i drumski razbojnici. Međutim, nije bilo čoveka od zakona koji je bilo šta mogao da dokaže. Boravili su u Dodž Sitiju samo onda kada je Vajat Erp bio odsutan, i tu u malom hotelu „Donevan”, preko puta „Long Brenč” saluna. Odatle su mogli da posmatraju šta se događa preko puta.

Dobro su sve videli. Prvo je došao Holidej, a onda Gordon sa svoja dva pratioca. Frimontovi su računali da Holidej nema nikakvih šansi. Zbog toga su se umešali, jer su se kao i Ratigen plašili da će im Gordon staviti omču oko vrata. Za to bi sudija imao više razloga.

Izračunali su da bi napadom na Holideja uspeali da se izvuku.

Sa uperenim revolverima banuli su u salun. Kada su se vrata otvorila Holidej skoči iza šanka.

Gordon je vikao:

— Ubistvo! Holidej je ustrelio čoveka.

Tajron Frimontov revolver bljunu vatru. Zrno otkide komad drвета kraj samog Holidejevog lica.

Sudija je likovao:

— Odlično momci! Napred, likvidirajte ga! Sudite ubici!

Sada se oglasiše i oba kolta Džoa Frimonta. Barutni dim ispuni salun.

Čak Sitček i Stiv Horman se mašiše za opasače. Ali samo Sitček uspe da izvuče oružje. Horman je zaurlao. Holidej ga je pogodio u desnu ruku. No, kockar se našao u sosu. Imao je protiv sebe tri strelca. Horman je imao još mali revolver u džepu, koji je sada držao

u levoj nepovređenoj ruci Dakle, četvorica.

Izgledalo je da je Holideju odzvonilo. Protivnici su stalno menjali položaj. Bilo je još samo pitanje minuta. Čak i najbolji strelac nije mogao ništa protiv četiri čoveka.

000

Na ulici je vladala tišina i strah.

Ljudi iz najbliže okoline sa strepnjom su čekali kraj. Doktor Gilbert je privukao naslonjaču do prozora. Zatvorio je oči. Njegova žena stajala je kraj stola i gledala prema prozoru. Kolena su joj klecala.

— On je još živ — reče lekar muklo. — Jedan jedini čovek protiv četvorice, čak petorice. — Iznenada ustade. — En donesi mi pušku!

— Ne! — uzviknu žena užasnuto.

— Donesi mi ovamo pušku! — naredi oštro stari lekar.

Teturajući se, donese žena tešku vinčesterku. Gilbert je napuni i pođe prema vratima. U trenutku kada je stavio ruku na kvaku da ih otvori, do ušiju mu dopre topot kopita, koji se zaustavio pred samom njegovom kućom. Onda je čuo na svom tremu korake. Oštre korake i zveket mamuza. Korake koji su nosili u sebi nešto umirujuće. Gilbert ih je dobro poznavao. Naglo je otvorio vrata i sreo pogled tamnoplavih očiju.

— Maršale — procedi lekar.

Preko Vajatovog lica zaigra osmeh.

— Helo, doktore!

Gilbert je osetio ispitivački Erpov pogled, koji je kliznuo preko vinčesterke.

— Preko u „Long Brenč” salunu je puškaranje.

— Da, čuo sam — odgovori maršal i pogleda preko, gde je za prečku bio vezan jedan jedini konj. — Dok Holidej — zaključa Vajat.

— Tako je. Ima na vratu najmanje četvoricu. Dva stranca i dvojicu braće Frimont.

Čovek iz Misurija klimnu glavom. Kada su preko ponovo odjeknuli pucnji, uputio se prema salunu.

Pomična vrata se naglo otvoriše.

Lester Gordon ga prvi ugleda i smrtno uplašen povuče se iza zaves u jednu nišu.

— Prestanite! — povika maršal pretaćim glasom.

Džoe Frimont se sakrio iza jednog bureta.

— Prokletstvo! Maršal! — izlete mu.

Tajron, njegov brat, zakloni se iza najbliže stolice i dva puta opali prema vratima, na kojima je maršal stajao.

Doktor Gilbert se pojavi kraj vrata.

— Ostanite napolju! — naredi mu maršal.

Vajat je izvukao revolver.

— Prestanite, rekao sam! — doviknuo je još jednom.

Čak Sitček se nije obazirao na upozorenje, nego je povukao obarač. Zrno iz maršalovog revolvera izletelo je za delić sekunde ranije. Čak je bio pogođen u levo rame. Pogodak ga obori na pod.

— Dosta sada! — ponovi maršal.

— Džoe prestani!

Džoe prosikta:

— To bi ti odgovaralo Erp! Vi ste u klopi! — Govoreći to Frimont se uspravio. U to se oglasi

Holidejev revolver. Džoe se skljo ka.

— Tajron, nisi valjda poludeo da nastaviš borbu! — pokušavao je čovek iz Misurija da urazumi drugog brata.

— Hoću, maršale! — uzvratu ovaj škrgućući zubima.

— U redu! Onda će to biti tvoja poslednja borba.

Stiv Horman opali. Vajat upravi svoj kolt na njega. Horman zaurla kao zver.

Za tri minuta gužva je raščišćena. Vajat oprezno izađe iza stola, gde se bio zaklonio. Tri jarde od njega ležala su braća Frimont. Nedaleko od njih dva Gordonova telohranitelja. Horman je tiho ječao.

Dok Holidej je stajao, naslonjen na šank. Levi rukav mu je bio iskidan. Krv je natapala manžetne njegove poslovično bele košulje. Preko levog obraza pružala se ružna, krvava brazda. Lagano je uzeo flašu i nasuo čašu viskija i ispio je na dušak.

— Helo, maršale!

— Helo, Dok!

— Nismo se dugo videli.

Iznenada kockar kliznu iza šanka. Vajat je pomislio da se Holidej onesvestio.

Na svoje zaprepašćenje našao je kockara kako leži na podu sa izvučenim revolverom.

— Šta je to sad?

— Zaboravio sam onog momka.

— Koga to?

— Pa, sudiju!

— Hej! Šta vi to pričate? O kom sudiji govorite?

— O Lesteru Gordonu. On je i napravio celu ovu gužvu ovde. Taj lupež!

— Lester Gordon? — Vajat na-

bra obrve. Zatim pogleda ranu na levom, Holidejevom obrazu. — Nadam se da vas nije ozbiljno zakačio. Mislim na glavu.

Maršal je hteo da pozove doktora Gilberta. Kockar ga zadrža.

— Ostanite ovde, maršale. Taj pas je pucao jednim malim džepnim revolverom. Dobro sam video.

Vajat je ispitivački gledao Holidejevo lice.

— Govorite najzad razumno! Ko je pucao džepnim pištoljem? Šta je sa Lesterom Gordonom?

— Došao je pre nekoliko dana u grad i besneo kao ludak. Mora da je još tu negde u blizini.

Holidej je onda obavestio do u pojedinosti čoveka iz Misurija o svemu što se poslednjih dana odigralo u Dodžu, od dolaska sudije do sada.

Erp navuče svoj crni šešir dublje na čelo.

— Ali to nije moguće!

— Tako je bilo, maršale. Trebalo je da vidite tog elegantnog momka sa prodornim sivim očima. Kada sam ga prvi put ugledao, pomislio sam da je revolveraš.

Vajat je u nedoumici odmahivao glavom.

Holidej ga opomenu:

— Budite obazrivi, taj čovek je spreman da vam puca u leđa!

Maršal se lagano uputi prema vratima. Pretražio je prvo lokal. Ništa!

Gilbert se pojavi u vratima. Gledao je zabrinuto Holidejevo lice. Ovaj namignu:

— Nije ništa, doktore. Samo nekoliko ogrebotina.

— A ruka?

— Nju ću sam udesiti. Pogledaj-

te ostale. — Zatim se gipkim koricama uputi prema izlazu.

Vajat ostade kraj doktora Gilberta, koji je utvrdio da su sva četiri bandita živa. Samo je Ratigen bio mrtav. Stari lekar otpremi ranjenike u svoju kuću.

— Zar nije opasno da budu kod vas? — primeti maršal.

Lekar se nasmeja.

— Za naredna tri dana ni jedan od njih neće moći ni da bekne.

Vajat Erp zastade ispred ulaza u „Long Brenč” salun. Posmatrao je Holideja, naslonjenog na jedan od stubova trema kako mirno puši.

— Zaista divan grad, maršale. To sam vam već jednom rekao. — Zatim se lagano uputi prema hotelu u kome je stanovao. Vajat je išao za njim. Iznenada se ukopa u mestu i uzviknu:

— Dok!

Holidej se iznenađeno okrete.

— Šta ste rekli, Holidej? Bio je elegantan i imao sive oči?

— Da! Zakleo bih se da je pre teksaški revolveraš, nego sudija!

Vajat je zbunjeno češao bradu.

— Najverovatnije ste u pravu, Dok. Lester Gordon je, naime, malog rasta, ima tamne oči i nosi naočare sa zlatnim okvirom.

Holidej pogleda upitno Erpa.

— Hej, pa onda je ono crno đubre...

— Bandit! — dopuni Vajat.

— Sasvim sigurno. Ali predsednik je pozvao sudiju.

— Da, to je tačno. Kažete da je taj Gordon započeo ceo džumbus.

— Započeo? Izgledao je kao čovek koji svaki započeti posao temeljno i dokrajči.

Iste večeri saznao je maršal iz telegrama koji je stigao, da je Lester Gordon još pre sedam dana krenuo iz Abilena u Dodž Siti.

Lažni sudija je u međuvremenu nestao.

Vajat je naredio da se sve pretraži. Ali, uspeha nije bilo.

Kada je sledećeg jutra Šalk Benson primetio da su mu nestala dva najbolja konja, razbojnik je već imao osam časova prednosti. Vlasnik lokala je odmah otrčao u maršalsku kancelariju. Nije našao Erpa. Kada se vratio u svoj salun zatekao ga je pored kapije dvorišta.

Vajat ga upita:

— Je li kod vas sve u redu?

— Ne. Zbog toga sam i bio kod vas u kancelariji.

— Ukrao vam je dva konja? — reče Erp.

Bensonu je zastao dah.

— Hej, tačno je. Otkud vi to znate?

Čovek iz Misurija izvuče jednu od svojih crnih cigara iz džepa, kresnu šibicu i odbi guste oblake dima.

— Mi smo temeljno pretražili vašu kuću, mister Benson. Momak je bio ovde i odmaglio sa dva konja.

— Da! — uzvratila kafedžija. — Ukrao je dva moja najbolja konja.

Vajat se okrete bez reči i ode natrag u kancelariju.

Nešto kasnije došao je predsednik opštine.

— Dobro jutro, maršale. U juče-rašnjoj gužvi i pometnji nisam stigao da vam u ime građana zahvalim.

Erp odmahnu glavom, premeštajući cigaru iz jednog kraja usana u drugi.

— Primio sam Holidejev telegram i požurio ovamo. Ostavio sam konja u Džetmoru i povezao se kočijom. Brzo sam stigao. No, mislim da bi u ovom slučaju trebalo pre da zahvalite Doku Holideju. On je najveći deo posla obavio.

— Da — reče predsednik i počea se po glavi. — Tako je bilo. Ali da vas juče nije bilo u „Long Brenč“ salunu, teško da bi se izvukao.

Maršal nabra obrve.

— Pa i da jeste tako, zar zbog toga nije zaslužio zahvalnost?

— Nisam tako mislio, maršale. Veličanstveno se poneo. Grad to nikada neće zaboraviti.

— U to baš nisam uveren. Ovde žive najzaboravniji ljudi na svetu. — Vajat je počeo da prevrće po papirima i nastavio: — Osim toga, uopšte ne mogu da shvatim da ste dozvolili da vas taj bandit u crnom sve izblefira.

— To vi kažete sada, maršale. Mi ga nismo poznavali, pa smo prvo mislili da je ono što on čini u redu.

— Dok Holidej, međutim, nije tako mislio.

— Da! Ali, šta nam je to njegovo mišljenje značilo? On je kockar i...

— Dobro, dobro — prekide ga Erp.

Predsednik podiže svoje teško telo iz naslonjače i naže se nad Vajatov sto.

— Mister Erp, morate da gledate činjenicama u oči. Nema svaki čovek nerve kao Dok Holidej.

— Na žalost, nema.

— Šta je po vama trebalo da činimo?

— Trebalo je da se suprotstavite, kao što je to i Holidej učinio.

— Nipošto. Vi sada znate da su u pitanju bili opasni revolveraši, sva trojica. Osim toga, ne možete ni da pretpostavite kako je taj sudija delovao tajanstveno.

— Pa ipak je stari čovek, kakav je doktor Gilbert, imao dovoljno hrabrosti da uzme pušku, da bi uleteo u salun. Sreo sam ga na vratima.

Predsednik je brisao oznojeno čelo.

— Doktor je veoma borben čovek. On je bio vojni lekar i takve stvari mu pre odgovaraju nego meni i ostalima.

— Ne govorite besmislice, predsedniče — uzvrat Vajat ljutito. — Kada bih sakupio sve ljude u gradu, koji umeju da barataju revolverom, imao bih čitavu četu strelaca, koja bi kao od šale mogla da zбриše sve bandite.

Pauer klimnu glavom.

— Da, to je tačno. Ali ceo grad je bio kao okamenjen od straha. Nego, šta će se dogoditi sa banditima?

— Biće izvedeni pred sud.

— Ljudi hoće da ih obese.

Vajat naglo ustade. Pero mu pade na sto.

— Obesiti! Opet, dakle, vešala! U tome su izgleda brzi hrabri stanovnici Dodža. Ali da se suprotstave trojici lupeža, to nisu mogli. Čuli ste, šta sam rekao! Ljudi će biti izvedeni pred redovni sud. A njihov šef, koji je u bekstvu, biće progonjen!

Protekla su tri dana. Bilo je pre podne.

Dok Holidej je, kao i uvek, se-
deo u „Long Brenč” salun i vež-
bao svoje opsenarske triko ve s kar-
tama, kojima je često zabavljao go-
ste za zelenim stolom.

U lokal je, kao oklevajući, ulazio
čovjek. Bio je to trgovac stokom
Džon Haris.

— Dobro jutro, Dok.

— Dobro jutro.

Haris poruči viski i uhvati naslon
jedne stolice.

— Mogu li da sednem za vaš sto?

— Izvolite, ako nemate ništa bo-
lje.

— Hm, to baš nije srdačan poziv.

Holidej položi niz karata na sto
u jednom pokretu.

— Ni mene niko ljubazno ne po-
ziva, mister Haris.

Trgovac se nakašlja.

— A ja sam baš zbog toga i do-
šao, Dok.

— Zbog čega to?

— Da vas ljubazno pozovem.

— Zbog čega?

— Imam veliku kuću, kao što
znate. Upravo sam razgovarao sa
svojom ženom. Rado bismo vam
stavili jednu sobu na raspolaganje.

Holideju zaigra osmeh na usna-
ma:

— Velika hvala, mister Haris. Ali
bojim se da vam baš neće služiti
na čast to što u vašoj kući boravi
avanturista Dok Holidej.

— Ja sam uveren u suprotno —
uzvratí Haris. — Vi ste poznat čo-
vek. Ja čak mislim da bi mi se
više rančera i vođa goniča obraćalo
kada bi znalo da u mojoj kući mo-
gu da vide slavnog Doka Holideja.

Kockar se jedva uzdrža da ne
kaže nešto oštro, ono što mu je
već bilo na vrh jezika. Samo je pri-
metio:

— Teško da ima nekog goniča
koji želi da me vidi. Ako pak to
hoće, može da dođe ovamo, gde će
me uvek zateći.

Harisov pogled prelete preko
kockareve snežno bele košulje, ele-
gantnog odela, izbrijanog lica, ne-
govanih brkova. Ne, Holidej bi si-
gurno odbio sobicu u potkrovlju,
koju mu je namenio.

Trgovac ustade, i maliciozno se
nasmeši:

— E pa, Dok, ako nećete, neću
dalje da navaljujem.

Okrenuo se i pošao prema vra-
tima.

— Mister Haris! — povika Holi-
dej za njim. — Niste platili svoj
viski. Ja vas nisam pozvao.

Ponovo je maliciozan osmeh za-
igrao na licu trgovca Harisa. Upu-
tio se prema šanku i dobacio kafe-
džiji novac. Onda izade bez pozdra-
va. To je bila zahvalnost za spas
od sigurne smrti. Ali, to je bila
sudbina Džona H. Holideja. Suro-
vo, kako se on odnosio prema ži-
votu, život je postupao sa njim.
Nije bilo čoveka koji je mario za
njega.

Kejt Fišer, sa kojom je živeo, le-
pa plava žena, koja je, dok se on
kockao, stajala za šankom, pitala
se da li ga je doista volela? Pre
bi se reklo da je fascinirao ovaj
misteriozni čovek uzana lica, koji
je satima sedeo uspravljen za ze-
lenim stolom, sa večitom cigaretom
u ustima i raznim trikovima za-
bavljao prisutne. Sigurno, fascini-
rao je, taj nesrećni Dok Holidej.
Bio je lekar, pravi lekar koji je

studirao. Kada je govorio, a to baš nije bilo često, ljudi su ga pažljivo slušali. Umeo je, kao niko drugi, da se naruga. Šale su mu bile ošt-re, kao i pogled njegovih plavih očiju. Ali, postojao je i drugi Holidej, opasan borac. Bio je najbrži i najhladnokrvniji strelac koga je zapad imao.

Bio je bolestan, imao je bolove u plućima, a kada je imao napade kašlja, satima nije uspevaao da se umiri. Sve u svemu, bio je neobičan i izuzetan i to je plavokosu Kejt neodoljivo privlačilo.

Ipak, da li je u dubini njenog bića bilo ljubavi za Holideja? Ne, pre bi se reklo — ne.

U ovom trenutku Holidejeve misli bile su okupljene jednim visokim čovekom plavih očiju i tamne kose, Vajat Erpom, jedinim bićem na svetu prema kome je Džon Holidej gajio neobična prijateljska osećanja. Maršal ga je svojim neočekivanim iznenadnim dolaskom izvukao iz velikog sosa.

Bio je to besmislen život kojim je živeo. Sam je toga bio svestan. Ali, došao je na zapad da bi tu potražilo i našao smrt, koja bi ga u zavičaju lagano osvajala i dugo kinjila. Hteo je da umre brzo, umesto da ga bolest lagano lomi.

No, dogodilo se upravo ono što nije želeo. Njegovo zrno uvek je bivalo brže od protivnikovog. Ipak, nije bio ubica, samo se često tvrdilo suprotno, jer je od njegovog metka pao veliki broj ljudi. To su, međutim, bili bez izuzetka, razbojnici, varalice, čak ubice i svi su prvi potezali oružje.

Holidej se podiže od stola i izađe na trem.

Haris je stajao tamo sa nekoli-

cinom ljudi. Bio je dovoljno glup da se Holideju još jednom obrati.

— No, doktore, jeste li razmislili? Imam lepu sobicu u potkrovlju.

Ton kojim je to izgovarao, delovao je nipodaštavajuće.

Holidej ga odmeri preko ramena. Lice mu je bilo kao led.

— Možda biste mogli tu lepu sobicu da iznajmite En Kameron ili tako nekoj atraktivnoj osobi u gradu, koja bi vam izvesno privukla veći broj mušterija od mene!

Trgovac ga pogleda zapanjeno. Ljudi na tremu prsnuše u smeh. Haris samo prosikta kroz zube:

— Prokleti ubica! — i ode žurnim koracima prema svojoj kući. To je bilo poslednje što su ljudi čuli da je izgovorio.

Odmah posle pola noći ugasio je Haris svetlo u svojoj sobi i kroz hodnik se uputio u spavaću sobu. Ležao je i gledao u tavanicu. Odjednom mu se učinilo da sanja. Kao džinovski pauk promakla je nečija senka ispred prozora. Hteo je da vikne, ali glas mu se oduzeo. Odjeknu pucanj. Sve do tavanice suknuo je narandžastocrveni plamen.

Haris oseti da ga je nešto udarilo u vrat kao čioda. Onda je izgubio svest.

Kada je žena usla u sobu, bio je već mrtav.

Doktor Gilbert, koga su pozvali, nije uspeo ništa da utvrdi, izuzev da konstatuje smrt.

000

Sledećeg jutra ljudi, koji su sa Harisom stajali na tremu, setili su se reči koje je trgovac izgovorio:

— Prokleti ubica!

Dve reči koje su se odnosile na kockara Holideja.

Sesil Bezenik odgega u maršalovu kancelariju.

— Mister Erp! Dok Holidej je ubica!

— Jeste li poludeli?

— Ne, ja sam siguran.

— Mora da sanjate, čoveče. Holidej je Harisa skinuo sa vešala i spasao ga. To ceo grad zna. Što bi ga, pobogu, sada ustrelio?

— Haris je Holideju ponudio sobu u svojoj kući.

— Oh!

— Da. Kockar ga je odbio podrugljivim rečima. Predložio je u svom bezobrazluku, čak da uzme u sobu En Kameron ili takvu nekakvu osobu iz bara, jer će mu privući više mušterija od njega.

Maršal skide šešir s eksera i izađe iz kancelarije.

Holidej je ležao odeven u posteljicu, kada je Vajat kucao na vrata.

— Da?

— Ja sam, Vajat Erp!

— Uđite maršale. Otvoreno je!

Vajat je stao kraj kreveta.

— Haris je mrtav, Dok.

— Znam.

— Otkuda?

— Čuo sam da se o tome govori u hodniku.

— Aha — maršal ga je ispitivački posmatrao. — Vi ste se juče s njim svađali?

Holidej se uspravi, smešeći se:

— Dakle tako? Ja sam se s njim svađao i prema tome i ubio ga, zar ne?

— To nisam tvrdio.

— Ne, vi niste. Ali negde neki drugi jeste, u to sam siguran. Najverovatnije neki momak koji je

juče stajao sa Harisom na tremu.

— Baš tako.

Vajat se okrete i pođe prema vratima.

— Čekajte, maršale. Hoću da vam bar ispričam kako je sve to juče teklo. Haris mi je ponudio sobicu na mansardi. Rekao je da bi na taj način privukao više goniča i stočara. Kada sam to odbio, otišao je. Pred salunom smo se još jednom sreli...

Vajat ga prekide smešeći se:

— I onda ste mu predložili da iznajmi sobu En Kameron ili nekoj drugoj lepotici?

— Da.

Vajat klimnu glavom i izađe.

Zajedno sa Džampijem, predsednikom opštine i doktorom Gilbertom otišao je u vrt iz koga je došao ubica i pucao kroz prozor. Ubica je ostavio otiske stopala.

— Mister Pauer, vidite li otiske na zemlji?

— Pa, svakako. Sasvim su jasni.

— Ubica ima izuzetno velika stopala.

— Ko nam garantuje da su to stopala ubice? — upita predsednik.

— Ja, predsedniče. Juče u podne je stari Majk Aterlej uredio vrt. I on i gospođa Haris su mi potvrdili da je vrt bio divno uređen. Naročito onaj deo ispod prozora. Te otiske je neko ostavio noćas, kada je površina zemlje bila vlažna. Majk nema tako velike noge, a Dok Holidej ima tako male noge, da bi tačno obe mogle da poklope jedan otisak.

Posle toga, maršal se uputio na ulicu.

Video je Sesila Berenika i nekoliko drugih ljudi koji su posmatrali vrt.

Džampi priđe maršalu.

— Kada bih smeo nešto da kažem, gazda?

— Da, govori!

— Poznajem čoveka koji ima tako velike noge.

— Ko to?

— Levis Robins.

— Pa taj je već tri godine pod zemljom.

— Tačno. Osim njega ne znam da ima neko u gradu koji ima tako velike noge.

— To bi još trebalo ispitati.

Pola sata docnije u maršalsku kancelariju je došao Dok Holidej. Stao je na vrata, zadenuo palčeve u prsluk i rekao:

— Maršale, čuo sam da ljudi traže čoveka koji ima velike noge. Ja znam jednog.

Vajat ustade. Pogledao je zamišljeno u kockara.

— Vi sigurno mislite na lažnog sudiju, zar ne?

Holidej podiže levu obrvu.

— Aha. Baš nisam morao da potegnem ovamo. Otkud znate?

— Nisam znao. Ali sam razmišljao o tome. A kada ste sad ušli, puklo mi je pred očima. Bio sam uveren da i vi mislite na sudiju. Ima li on tako izuzetno velika stopala?

— Da, i baš me čudi da su ljudi to zaboravili.

— Oni to od silnog straha sigurno nisu ni primetili. Osim toga, zar verujete da bilo ko u gradu misli da bi se bandit vratio ovamo u grad?

Zašto se sudija vratio u Dodž? Zbog čega je ubio Harisa? Zbog čega je hteo da ga tako brzo obesi?

Vajat Erp se uskoro potpuno

čvrsto uverio da je Harisov noćni posetilac — ubica, bio lažni sudija. U vrtu je našao otisak kopita. Bio je otisak sličan onom koji je video u dvorištu Šalka Besona, onog jutra kada su mu nestali konji.

Vajat ga pozva i pokaza mu otisak kopita.

— Pogledajte ovo dobro, mister Beson.

— Grom i pakao. Pa to je otisak Melbinog levog zadnjeg kopita.

— Melba je jedan od konja koji vam je sudija ukrao, zar ne?

— Da, to je divna kobila, najbolje grlo koje sam imao. Nećete valjda reći da se taj čovek vratio?

— Tako izgleda.

Tri sata kasnije ceo grad je znao da se crni sudija vratio i da je ubio Harisa.

Vajat se uputio lekarevoj kući. En Gilbert mu je otvorila vrata.

— Mogu li da govorim sa ranjenicima?

— Ne znam.

Doktor Gilbert iziđe u hodniku.

— Doktore, gde je Sitček? Mogu li da govorim s njim?

— Da, sigurno.

Soba je bila zaključana, a na prozoru su se nalazile teške gvozdenе rešetke.

Lekar se smeškao. Vajat Erp zastade kraj Sitčekovog kreveta i zagleda se u upalo banditovo lice.

— Slušajte Sitček, kada se budete oporavili, vi i vaš prijatelj bićete izvedeni pred sud.

Horman reče muklo:

— Mi nikog nismo ubili!

— To tek treba da se ispita. Može vam se dogoditi da vam natovare na vrat nedela vašeg vrlog gazde.

Pakostan osmeh zaigra na beskrvnim Sitčkovim usnama:

— Veliki Vajat Erp hoće da nas uvuće u jednu od svojih poznatih zamki, Stiv!

Vajat nabra obrve i reče surovo:

— Vi ste ubili Lestera Gordona!

Sitček poblede, a Horman poče da drhti.

— Ko... ko to kaže?

— Ja.

— Nemate dokaza!

— Imam i to dovoljno da vas obojicu pošaljem na vešala.

Horman je gutao pljuvačku.

— To je blef!

— Nikakav blef — preseče ga čovek iz Misurija ledeno.

— Vi ste ubili sudiju Gordona, i zbog toga ćete biti.

— To ne može. Ne možete nas poslati na vešala!

— A zašto ne? Obojica ste ubice!

— Ja nisam! — uzviknu Horman.

— Onda je to znači bio Sitček! To sam i pretpostavljao.

Trik je ipak uspeo.

— Bio je to Krej! — Siktio je.

— Ja nisam ništa... — Tek tada je shvatio da se izdao. Besno je stegao zube.

Vajatovo lice bilo je kao iskle-sano od kamena.

— Da, Irvin Krej, zar ne? — Zatim izađe napolje. Gilbert je pošao za njim i zaključao vrata.

Dva bandita su netremice gledala u vrata.

— Ti prokleta budalo! — psovao je Horman.

Sitček, iako je sve odao, nije mogao da podnosi Hormanovo prebacivanje, jer ga je smatrao glupim kao čuskuju.

— Čuti tu, ti si za sve kriv. Šta ti je trebalo da se upuštaš u raz-

govor s njim, kad znaš koliko je opasan.

— Ako gazda sazna da si ga odao, prokockao si svoj život, staro momče!

Na to se Sitček razbesni i zaleti prema Hormanovoj postelji. Snažno je stezao svog kompanjona za vrat.

U životnoj opasnosti, Stiv prvo zgrči noge, a onda ih ispravi i odbaci Sitčeka svom snagom.

„Vajat zastade u hodniku.

— Šta to bi doktore?

Lekar potrča natrag i otključa vrata. Vajat utrča u sobu. Dva bandita ih u prvom trenutku nisu ni primetila, toliko su bili obuzeti borbom.

— Sada ovu đubrad moram još odvajati u posebne sobe! — gundao je doktor.

Maršal je uporno gledao Hormana.

— Hteo si da udariš Sitčeka. Znači on je znao nešto o tebi?

— Nije to. On se bacio na mene čim ste vi izašli iz sobe. Kazao je da sam ja za sve kriv.

Vajat nije skidao pogled s bandita.

— Vi sada imate veoma malu, jednu jedinu šansu Hormane. Gde je Irvin Krej?

Horman poblede kao krpa.

— Ja to ne znam. Ja... ja ga uopšte ne poznajem, maršale. Nisam valjda lud da se sa tako poznatim...

— Banditom povežem, to ste hteli da kažete, Hormane. Ja sam slutio da je to morao biti Irvin Krej. Naravno, nisam znao sigurno. Ali, sada znam. Naći ću ga i bez vas. U to budite sigurni!

— On će nas ubiti. I Sitčeka i

mene. To znam pouzdano. On je najhladnokrvniji čovek koga poznajem.

Bandit ustade, pride maršalu, dok su mu kolena klecala.

— Maršale, šta treba da činim? Ne mogu ništa da kažem. Krej je kao pacov, došunjaće se noću i ubiti me.

— Šta je on imao sa Harisom?

— Ne znam.

Čovek iz Misurija uhvati Stiva Hormana za zglob ruke i steže ga kao klještima.

— Šta je imao Krej sa Harisonom?

— Imao je... imao je s njim neke stare račune. Pre nekoliko godina je napao Harisa. Mislim gore kod Abilena. Haris mu je prostreliio levu ruku, a Krej je levak.

— Gde bih ga mogao naći?

— Ne znam, maršale, kunem vam se. On je čas ovde, čas onde. Stvarno, ne znam.

— Ali vi ste zajedno napali sudiju Gordona.

— Ne. Krej ga je izvukao iz kočije. Kada smo Sitček i ja stigli, bio je sudija već mrtav.

— Znači Krej ga je ubio?

Hormanov glas je podrhtavao:

— Gordon je udario glavom o kamen. Mi smo stajali iza žbunja. Vajat klimnu glavom.

— Da nije bio mrtav, vi bi ste ga ubili?

— Ja ne! — reče Horman žustro.

— Sigurno ne. Video sam svojim očima kako ste se miroljubivo ponašali u „Long Brenč” salunu.

— Bio sam prinuđen. Gazda...

— Nemojte pričati priče. Radije mi recite otkuda je Krej znao sudijinu maršrutu?

— To ja ne znam.

— Krej, ne samo da je znao sudijinu maršrutu, znao je i cilj njegovog puta. Ja ću vam reći otkud je znao. Napao je poštansku kočiju i pročitao predsednikovo pismo upućeno sudiji. Ponovo je vratio pismo u džak i sačekao da sudija krene. Vi ste sve ovo znali, jer ste bili s njim Horman!

Bandit je oborio glavu:

— Ja nisam ubio kočijaša.

Vajat pogleda hitro lekara ispod oka.

Izašli su zajedno na verandu.

— Dosta ste uspeli da iščupate — reče stari lekar.

— Da. — Vajat dodirnu obod šešira u znak pozdrava i uputi se u hotel u kome je stanovao.

Dok je otvarao vrata duboko je udahnuo vazduh. Neki čudan miris dopre mu do nosa. Miris duvana koji on nije podnosio. Mora da je u sobi neko nedavno bio. Ili je možda još uvek tu. Teško da se mogao smestiti u orman. Ispod kreveta nije bilo dovoljno mesta. Bio je tako nizak da je tu jedva smestio par prazničnih cipela.

Dakle, ako je unutra, stoji iza vrata. Kada je u sekundi to proleto Vajatu kroz glavu, nije oklevao ni malo: desnom rukom je naglo otvorio vrata a levom snažno zamahnuo.

Pogodio je sakrivenog čoveka u vrat. Ovaj pade kao proštac, udarivši licem o pod. Kraj njega je s treskom pao nož sa dugim sečivom. Znači, držao ga je u ruci. Zbog čega, to je bilo kristalno jasno.

Čovek iz Misurija uze nož i izvuče dva kolta onesvešćenom napadaču, pa ih zadenu sebi u pojas. Zatim ode do umivaonika, uze bo-

kal s vodom i izruči sadržinu napadaču na glavu.

Čovek se osvesti. Kada je pred sobom ugledao maršala, brzo je opet zatvorio oči.

Vajat mu sasu još jedan bokal vode na glavu.

— Hajde, burazeru, otvori oči, nemoj da ti ih ja otvaram.

Čovek je počeo da trepće. Lagano se podigao. Odmah je video svoja dva kolta kod maršala. Pogled mu je lutao po podu.

Vajat pokaza na umivaonik.

— Nož ti je tamo.

Momak odmahnu glavom i maši se za šešir koji je ležao na stolici kraj vrata pitajući razvučeno što je upućivalo da je Teksašanin:

— Šta to bi?

— To bih i ja hteo da znam, amigo.

Čovek se uputi prema vratima.

Čovek iz Misurija ga grubo povuče nazad i prostreli ga pogledom:

— Momče, napred, govori konačno inače ćeš dobiti i preko nosa.

— Ah, sad znam: vi ste me udarili. Surovo udarili. To je bilo.

Maršal se resko nasmeja.

— Ti me doista zasmjavaš burazeru. Nažalost, nemam baš vremena za šale. Napolje sa istinom. Šta si hteo ovde?

Napadač se široko nasmejao pokazujući dva reda žutih zuba. Na to puče žestok šamar preko njegovog neobrijanog lica.

— Govori amigo, sledeći će biti još žešći!

— Hej! — prosikta čovek besno kroz zube. — Vi ste surov gazda. Šta sam vam učinio da tako postupate sa mnom?

— Šta si tražio ovde? — Maršalov pogled postao je tvrd kao čelik.

— Ja... — promuca napadač. — Nisam hteo ništa. Da, ništa, kao što sam vam već rekao.

Sledeći šamar je bio tako žestok, da se bandit okrete dva puta oko svoje osovine.

Uhvatio se za obraz i pogledao Erpa uplašeno.

— Hej, maršale, postajete surovi!

Vajat stupi korak napred.

— Slušaj me dobro, prijatelju. Sad ćeš mi reći ko te šalje inače ću napraviti iverke od tebe.

— Mene niko ne šalje. Sam sam došao.

— Zašto?

— Nisam hteo kod vas. Mislio sam da ovde neko drugi stanuje.

— Dok Holidej, možda?

Čovek sleže ramenima.

— Pa, možda.

— Zar uobražavaš da bi protiv njega imao šansi? Mogu samo da ti kažem da bi ti uzimali meru za sanduk da si na njega naleteo.

Čovek se osmehnu neodređeno.

Čovek iz Misurija mu priđe još bliže.

— Dosta vrdanja, ko te šalje?

— Niko!

Pljus!

Bandit je seo na pod, ali se odmah podigao i ustremio se na maršala.

Natrčao je na Vajatovu levicu, a onda opet desnicu koja ga je definitivno obori s nogu.

Sedeo je i brisao poluošamućeno lice.

Iza napadačevih leđa se otvoriše vrata. Cev jednog revolvera pomoli se kroz otvor. Vajat poskoči u stranu. Onda prepoznade cev srebrnog kolta.

— Dok, samo uđite!

Holidej stupi unutra i pogleda čoveka na podu.

— Helo mister, kako ste? — Vratio je svoj revolver u opasač i nemarno se naslonio na vrata. — Iznenadna poseta? — upitao je razvučeno.

— Da, čekao me je iza vrata sa nožem u ruci. Momak će nam sada reći ko ga šalje.

— Ne pada mi napamet. Možete me iseći na komade!

— Tvrd neki momak — reče Holidej podrugljivo.

— Glup kauboj, koji bi svoju snagu mogao bolje koristiti na rad na nekom ranču — reče maršal — bolje nego što dozvoljava da ga ovde prebijaju zbog nekog prljavog ubice. Zar verujete, prijatelju, da će Irvin Krej još dugo vršljati? Ako to mislite, onda ste u zabludi. Nema nikakve svrhe da zbog tog čoveka počinite ubistvo ili dozvoljavate da vas prebijaju. Ja ga poznajem, tog vašeg gazdu, a time je već pola posla obavljeno.

Od kako je maršal pomenuo ime vođe bandita, napadač je naglo promenio raspoloženje.

Da nisu Horman i Sitček propevali? Ako je tako, gazda će ih obojicu ubiti! Otkud maršal zna njegovo ime?

Vajat prekide banditovo razmišljanje.

— Tako, a sada nam reci lepo kako se zoveš?

— Ne pada mi na pamet.

Vajat mu priđe.

Bandit steže zube i zabaci glavu.

— Napred, ubijte me, nećete od mene izvući ni reči.

Holidejeve oči su sijale. Zapalio je cigaretu i rekao:

— Imaš pravo, momče. Zašto da

maršal prija ruke. Ne moraš da kažeš svoje ime. Uostalom, to je tvoje pravo.

— Zar ne? — uzviknu čovek koji još nije shvatio šta kockar name-rava da kaže.

— Da, to jeste tvoje pravo. Sutra kada nam sudija bude stigao, imaćeš sva prava da budeš izveden pred sud zbog ubistva Džona Hari-sa. Konopac, to je jasna stvar. Trzaj, i život je ugašen. Glupo je ipak što baš nisi istog trenu mrtav, kao sa kuršumom u srcu. To ipak traje nekoliko trenutaka. Iskoristi to vreme da svet malo osmotriš sa visine od deset jardi. Mora da je izuzetan prizor. Osim toga, možeš da dobiješ poslednji obrok po sopstvenoj želji. Ja bih, na primer, izabrao piletinu na pirinču. To je odlično. Ali, ne, tebi je potrebna jača hrana. Šta, na primer, misliš o jednom sočnom bifteku i žutom pasulju. Konačno, put do vešala nije obična šetnja.

Banditovo lice postalo je zeleno.

— Prestanite! Prestanite, Holidej!

Poleteo je drhteći od gneva prema kockaru i... zastao kao ukopan.

Holidej je držao uperen kolt i svojim ledenim očima posmatrao bandita.

Ovaj skloni pogled i promrsi:

— U redu, bio je to pakleni posao koji mi je gazda natovario na vrat. Patrik Jestedej je to znao.

Holidej vrati revolver u futrolu govoreći:

— Taj Patrik izgleda nije neupućen...

Maršal pogleda bandita.

— Slušaj momče, ovde si upao u sos. Povešću te sobom i zatvo-

riti. Sve ono što je Holidej rekao, odgovara istini. To ti ne gine.

— Vi ne možete dozvoliti da me obese, maršale! Nisam nikog ubio.

— Pripadaš bandi Irvina Kreja, a to je dovoljno da ti stave omču oko vrata.

Čovek obori glavu. Rekao je sa svim tiho:

— Ja sam Džefri Kin.

— Dalje!

— Ja sam iz Kentakija. Pre dve godine upoznao sam Kreja. Puškar sam. Zbog toga me je uzeo. Ali ja nikog nisam ubio. U to mogu da se zakunem. Hormen i Sitček to takođe znaju.

— Koliko još ljudi ima Krej?

— Ne znam tačno. Ne poznajem ih sve.

— Koliko ljudi? — insistirao je maršal.

— Mislim devet.

Vajat odmahnu glavom.

— Ne! Mora da ih je više. Sitček mora da je posle gazde najsiroviji.

Kin odmahnu glavom.

— Onda, ko?

— Flečer!

Vajat je sa mukom uspeo da prikrije iznenađenje i upita kao tobož nemarno:

— Silk Flečer?

Kin pogleda maršala.

— Nebesa i njega poznajete?

Haris! Flečer! Krej! Čovek iz Misurija je trljao bradu.

— Prokletstvo! Nešto mi je sinulo — rekao je tiho, kao za sebe. Onda je učinio nešto što je bilo tipično za njega, a gotovo niko nije mogao da shvati. Okrenuo se, uzeo nož sa umivaonika, izvukao oba banditova revolvera iz opasača i pružio sve Kinu:

— Evo, momče, sve ti vraćam. A

sada me dobro slušaj. Popećeš se na svog konja i otići Kreju.

— Nemoguće! — protestovao je bandit.

— Jahaćeš natrag k njemu!

— To ne može. Prvo uopšte ne znam gde je, a drugo ne mogu uopšte da se vratim...

— ... ako ne možeš da kažeš da si ubio Doka Holideja, jel?

Lupež pogleda maršala, a onda obori glavu.

Vajat mu stavi ruku na rame.

— Jahaćeš Džefi Kin. To je tvoja jedina šansa. I reči ćeš Kreju da si likvidirao Holideja.

Kin i Holidej su ga gledali zapanjeno. Vajat priđe kockaru.

— Dok, dajte mi svoj kolt. Od danas je svakako zabranjeno nošenje oružja u Dodžu. Osim toga, imate još jedan revolver. Tako, to je u redu. A sada budite ljubazni pa mi dajte vašu divnu crvenu maramu.

Holidej ga posluša, odmahujući glavom.

Erp pruži Kinu srebrni kolt i maramu.

— Tako, Džef uzmi ove dve stvari. Krej ih tačno poznaje. Primetio je sigurno Holidejev upadljivi kolt i lepu maramu. Bacićeš mu te stvari na sto. On, budi uveren neće posumnjati da ti ih je Holidej dao dobrovoljno, za uspomenu.

Kin je gutao pljuvačku.

— A onda?

— Ostalo ćete već videti.

— Sigurno. Ali — mucao je bandit — ja čak ne znam, gde je on, gde mogu da ga nađem!

— Slušaj Kin, nemoj me prisiljavati da ti ja pomažem da povratiš pamćenje. Imao si zadatak koji je

trebalo da ovde obaviš. Kuda je trebalo posle toga da odeš?

— Trebalo je da potražim Ata Kirbija.

Vajat je morao ponovo da prikrije ogromno iznenađenje.

— Aha! I šta je trebalo kod njega da činiš?

— Zar ga poznajete?

— Naravno, on je stari momak, i ima gore kod gornjeg toka Solong potoka, mali ranč. Nekih četrdeset milja severozapadno od Doda.

Kin lagano potvrdi.

— Pet Jestedej je bio u pravu — mrmljao je sebi u bradu.

— Dakle, sad se gubi. Upozoravam te: dao sam ti jednu šansu, momče. Ne zaboravi to. Treba samo da saopštiš Kreju da si likvidirao Holideja.

— A dalje? Šta dalje treba da radim? Pa vi ćete goniti Kreja?

— To je sigurno!

— A ja?

— Gledaj da se kad dođe do gužve ne nađeš na nišanu.

Kin je desnom rukom uhvatio kvaku na vratima i neshvatljivom brzinom se okrenuo. Uz jedva čujni zvižduk proleteo je nož kroz sobu.

Holidejova reakcija je bila munjevit. Revolver u njegovoj levisi bljuvao je vatru.

Izobličena lica bandit pada na kolena. Do poslednjeg trenutka ostao je ono što je i bio: razbojnik. Ono što je od njega napravio veliki Irvin Krej.

Poigravajući stajao je dugi indijanski nož zariven kraj same Holidejeve glave.

Maršal pogleda čoveka na podu. Zatim se saže.

— Ne morate se truditi — čuo se promukao glas kockara. — On je mrtav.

Vajatovo lice delovalo je neobično tvrdo i odlučno.

Holidej prođe pored njega prema vratima. Nije ni pogledao ubijenog. Pre nego što je izašao reče:

— Već više od godinu dana pokušavam da postupam prema vašem receptu, da ne ubijam, nego samo ranjavam! Ali ima trenutaka, kada nema vremena za razmišljanje, ni oklevanje. Onda se postupa onako kako se uvek i postupalo. Taj čovek bi me ubio. Da ga nisam pogodio ne bih izbegao oštricu.

Maršal skide šešir i obrisa čelo.

— Znam. I da ne bude nesporezuma ja sam ga ubio.

Holidej se lagano okrete.

— Čemu to? — upita muklo.

Vajat ga čvrsto pogleda u oči.

— Zato što neću da je još jedan mrtav nađen na vašem kontu!

Holidej se saže, uze svoj kolt, maramu i uputi se napolje.

OOO

Kada se mrak spustio stajao je Frank Džampi u kancelariji ispred svog gazde.

Vajat Erp je stajao iza pisaće stola, zakopčavao opasač, uzeo kapt, oba revolvera i rekao iduć prema vratima:

— Ti sve znaš. I predsednik je upućen u stvar. Ako bude neke velike gužve — Dok Holidej sedi gotovo uvek u „Long Brenč” salunu

Mladi pomoćnik pocrvene.

— Znam. Ali, on mi nije potreban, maršale.

Vajat okrete glavu.

— To je veoma gord stav, Frenk.

Ali gordost nije baš najbolja zaštita.

Zatim se uputi napolje.

Kada je prišao štali, primeti tamnu senku kraj stuba. Čovek iz Misurija je trenutak oklevao, pa produži.

— Dok?

— Ja sam!

— Nebesa! Vi baš na čudan način tumarate okolo. Ničete tamo gde se niko ne nada.

— Možda. Hteo sam da se pozdravim s vama.

— Kako, zar odlazite nekuda?

— Ja ne.

Vajat se nasmeja i uđe u štalu. Lagano je osedlao riđana. Kada se popeo u sedlo, Holidej otvori kapiju.

— Srećan put, maršale! Opet sve po starom. Neki prljavi lupež vas uvek natera da se vinete u sedlo. Jašete za veliki grad, pun nezahvalnih ljudi. Ako budete imali sreće, vratitićete se.

— Sigurno.

— Nego, maršale, aki vi ne budete imali sreće, onda ću ja u sedlo. Teško da će se onda Irvin Krej izvući.

Čovek iz Misurija oseti neku prijatnu toplinu u grudima.

— Do viđenja, Dok!

— Do viđenja, maršale!

000

Brza i izdržljiva životinja nosila je maršala preko Arkanzas ravnice. Tamno crno prostiralo se nebo kao teška plišana koprena nad zemljom. Samo se u daljini videlo blede svetlo. Kao brušeni dijamanti treperile su zvezde. Njihov slab

sjaaj omogućivao je jahaču da vidi jedva desetak jardi ispred sebe.

000

Jutro je već svitalo kada je jahač ugledao u daljini na horizontu građevine malog ranča.

Vajat ujaha u dvorište.

Veliki žuti pas se zaleti prema njemu, lajući.

Erp kliznu iz sedla i udari psa, koji se ustremio na njega, snažno čizmom u gubicu. Životinja podvi rep i otrča cvileći.

Gore u kući se vrata otvoriše uz prodornu škripu. Čovek koji se pojavio na tremu izgledao je u najmanju ruku neobično. Bio je mali, lice mu je izgledalo kao otrcana cipela, pokrivena sedom oštrom bradom. Oči su mu gotovo bile zaklonjene gustim nakostrešenim obrvama.

U opaljenoj koščatoj desnici stari je držao pušku.

Vajat zastade kod stepenica verande.

— Helo, gazda. Treba li vam kau-boj?

Čovek ga je gledao pun minut. Onda duboko udahnu vazduh i okrete se. Lagano je otumarao u kuću.

Čovek iz Misurija ga je zapanjeno posmatrao, a onda pošao za njim. Seo je na stolicu kraj samih vrata, koja se istog časa slomila pod njim.

Otkrio je u starčevim očima podrugljiv osmeh.

— Stari trik uvek pali, zar ne?
— upita Vajat.

Starac se cerio.

— Da opet je veličanstveno upalilo. Pre mesec dana je Hal Dovel

tako tresnuo, da je jedva uspeo da ustane.

Čovek iz Misurija udahnu neprijatan, ustajao vazduh, pa zapali cigaru i odbi nekoliko dimova.

Stari zaškripa:

— He, šta sad bi? Nemojte mi zadimiti celu kuću!

— O, pardon! — Vajat pritrča prozoru i otvori ga širom.

— Brzo, zatvorite taj prozor! — opet zaškripa stari. — Zar mislite da hoću da se smrznem.

— Ah! Nije baš tako hladno, mister Kirbi.

Stari čovek naglo podiže glavu. Njegova mršava jabučica poigravala je kao na dugovratoj ptici:

— Otkud me vi poznajete? — upita oprezno.

— Hm, dolazim od Silka Flečera.

Stari promrsi:

— Ja ga ne poznajem.

— Tako? A ja sam mislio da ste još u Timberlejkju bili kod njega.

— Od kada on to stanuje...

Stari zastade u pola reči i promrsi psovku kroz zube.

Vajat se isceri.

— Dakle, ipak ga poznajete. Čemu se igramo skrivalica. Flečer me poslao ovamo.

Stari rančer ustade, obrisa velikom maramicom masna usta, protrlja desnom rukom neodlučno čitavo teme, pa otvori orman i izvuče iz njega prašnjavu flašu. Prvo je otpio veliki gutljaj, a onda je pružio svom posetiocu.

— Hvala, nisam žedan!

— Glupost! Za to nije potrebno biti žedan. Čovek to treba da pije kao lek. — Zatim naglo upita:

— Šta hoće on?

— Ko to?

— Pa Flečer.

— Treba ovde da se malo nađem pri ruci.

— Čemu to sad?

— I gazda dolazi.

— Znam to!

Vajat oseti kako mu srce brže kuca.

Irvin Krej će dakle doći ovamo!

Ova vest ga je veoma obradovala. Istovremeno mu je bilo potpuno jasno kakvoj se opasnosti izlaže. Ako bandit bude došao sa ostatkom svoje družine, položaj mu baš neće biti sjajan.

Nebesa, možda je ipak trebalo da povede Doka Holideja. S druge strane dobro je da ostane u gradu, u koliko Džampi zapadne u nevolju i ustreba mu pomoć.

Kako li će ispasti kada se Krej pojavi sa svojim momcima? Kin je pomenio devetoricu. Ako u taj broj nije uračunat i Kirbi, onda će imati desetoricu protiv sebe. Stari je sigurno opasniji nego što je izgledao.

Kirbi pođe prema vratima. Vajat ga je sledio. Iznenada se starac okrete. U ruci je držao stari mornarički kolt.

Čovek iz Misurija se prijateljski smeškao.

— Odlično, mister Kirbi. Još uvek ste spremni na akciju. Krej će to umeti da ceni.

Stari lupež podiže cev.

— Da, Krej će to umeti, ali vi izgleda ne umete.

— Hej, otkuda vam to pada na pamet?

— Šta hoćeš ti ovde? — zakrešta stari.

— Pa, već sam vam rekao.

— Lažeš. Ja te uopšte ne poznajem. Nikada mi Flečer ne bi ovde

poslao nekog stranca. Svako ko vi-
di sklonište, postaje opasan.

Sklonište?!

Na Vajatovom licu zaigra osmeh.

— Vi vidite pogrešno stvari, jer
ne znate šta se dogodilo, mister
Kirbi. Čak Sitčeka i Stiva Horma-
na je uhvatio Vajat Erp.

— To znam! — preseče stari.

— O tome vas je Kin obavestio.

Stari se trže. Vajat oseti da je
pogodio. Zbog toga nastavi:

— Vi ste Kina ovde očekivali. Ali
on ne može da dode. Ubijen je u
Dodž Sitiju.

Kirbi zviznu kroz zube:

— Da — potvrdi maršal. — Zbog
toga sam ja upravo i došao ovamo.

— Razumeš li se ti uopšte u po-
sao?

Čovek iz Misurija potvrdi.

— Jasno. I ja sam, kao Kin, pu-
škar.

Ovog puta je stari izgleda bio za-
dovoljan i umiren. Zamišljeno je
klimao glavom. Lagano je vratio
kolt u džep pantalona.

Maršal nije mogao da se uzdrži:

— Zar se ne plašite da ta stvar-
čica opali?

Stari reče otsečno:

— Nikako. Ako i opali biće to
samo u pravom trenutku. To je je-
dini kolt kojim možeš likvidirati
pet protivnika. — Pri tom se zave-
renički nasmejao i odtumarao u
dvorište.

Erp je odlučio da što je pre mo-
guće malo bolje pogleda to čudno
oružje. Da nije možda puškar Kin,
koji je neslavno završio život u
Dodž Sitiju, konstruisao Kirbiju
revolver koji se može puniti kao
puška sačmarica. To bi bila vraška
stvar.

Istog dana se Vajat Erp uverio

da su mu pretpostavke bile tačne.
Kirbi je dovukao u šupu sa alatom
jedan veliki sanduk. Vajat je išao
za njim. U dnu šupe nalazio se
veliki sto — kompletna mala ra-
dionica za izradu oružja.

— Napred, dovedi ovu šupu u
red. Ako tu hoćeš da radiš, onda
prvo raskrči ovaj lom!

— To ću morati. Kin baš nije
bio naročito vredan momak.

— Njegova stvar. Osim toga,
mnogo je putovao.

— Da, znam. Bio je skoro sa gaz-
dom u Abilenu — „opali” maršal
nasumce.

Kirbi ga zapanjeno pogleda. Dak-
le i to zna.

Vajat je smatrao da treba još
nešto da kaže, kako bi učvrstio
svoj položaj ovde.

— Cela stvar je dobro išla. Sam
davo zna šta su Horman i Sitček
izbrbljali. Ali nema veze — Gordon
je uklonjen, a i Haris je takođe
mrtav.

Uveče je Vajat utvrdio da se das-
ke mogu izvući i izaći na drugu
stranu iza šupe. Prvo je kroz pro-
zorčić osmotrio dvorište, a onda
se oprezno provukao kroz otvor
i izašao napolje.

Šunjajući se uz zadnji zid šupe,
stigao je do polusrušene zgrade za
kauboje, a onda se odatle prišu-
njao glavnoj zgradi. Kada je hteo
da zađe za ugao, primetio je ispred
sebe na zemlji natopljenoj kišom,
otiske čizama. Pripadali su, bez
sumnje starom Kirbiju. Znači sta-
ri je nekuda otišao. Mora da je
negde blizu, skriven u šipražju.
Erp se pribi uz zid kuće. Kiša ga
je nemilosrdno šibala. Njegovo
strpljenje stavljeno je na veliku
probu, ali se sve na kraju isplatilo.

Pola sata kasnije čuo je Kirbijeve korake. Stari je šljapkao po vlažnoj zemlji. Približavao se kući, po-grbljen. Ušao je kroz vrata koja su se nalazila na zapadnoj strani kuće. Erp ih sa svog mesta nije mogao da vidi. Vratio se i sačekao da mrak sasvim osvoji. Onda je upalio lampu i počeo da pretura po alatu. Oko osam se uputio u kuću. Stari Kirbi je sedeo za stolom i upravo odgurnuo prazan tanjir ispred sebe.

— Ima li šta za jelo, gazda?

— Malo. U ormanu ima hleba i masti.

Vajat klimnu glavom.

— Prećiću preko u šupu. Imam još dosta posla.

Vraćajući se u šupu, Vajat je razmišljao šta li je stari radio tako dugo napolju, u žbunju. Pomenuo je skrovište.

Oko pola devet Vajat izađe iz šupe kroz otvor koji je sam načinio. Odmah je vratio daske na otvor i nečujno nestao u noć. Bio je veoma oprezan. U širokom luku je obišao žbunje i prišao mu s druge strane. Pola sata je opipavao mokrilo lišće i granje i već hteo da odustane, kada oseti kako mu tle gotovo izmiče ispred nogu. Upao je u rupu gotovo do visine grudi. Bila je pokrivena samo granjem.

Vajat je osluškivao zadržavajući dah.

Sve je bilo tiho. Sačekao je još nekoliko minuta pa počeo da ispituje rupu. Bila je prilično velika i imala čvrsto dno, koje je bilo, na Vajatovo iznenađenje stepenasto nagnuto.

Ulaz u pećinu!?

Deset minuta kasnije čovek iz Misurija je bio svestan da je otkrio

podzemni prolaz. Pre nego što je krenuo dalje, ispitivao je pomno zidove i tavanicu. Sve je bilo brižljivo obloženo trupcima.

Krenuo je dalje, napred. Morao je da ide pognut, jer prolaz nije bio naročito visok. Pipao je zidove. Pre nego što bi koraknuo napred vrhom stopala ispitivao je tle. Napredovao je veoma sporo. Iznenađeno je zastao. Vazduh je postojao nekako drugačiji. Bio je vlažniji i ne više tako zagušljiv. Vajat počeo još jedan korak napred. Samo pola jarde ispred njega više nije bilo čvrstog tla. Kleknuo je, opipao. Nije mu bilo jasno zbog čega je sada nastajala duboka rupa. Iščeprkao je kamičak, bacio ga ispred sebe. Ništa. Osluškivao je. Da, tako je, neki daleki odjek.

— Prokletstvo. Nisu valjda banditi iskopali tako duboku rupu. Podigao je glavu visoko gore, ugledao je zvezdu. Znači, prostor je nepokriven. Znači, odatle je dopirao svež vazduh. Ponovo je legao na zemlju i počeo da opipava. Kamen, uzidani kamen! Sigurno je tu nekada bio bunar. Bacio je kamičak u dubinu. Ovog puta se prvo odbio nekoliko puta o zidove bunara, pre nego što je udario o isušeno dno. Potrajalo je desetak minuta dok je čovek iz Misurija uspeo da otkrije komad drveta u zidu bunara. Oprezno je počeo da se spušta u unutrašnjost bunara.

Iznenada kada se spustio na šest jardi dubine iščupao se komad drveta i Vajat se sunovrati u dubinu. Sa treskom je pao na blatnjavo dno bunara. Ošamućen ležao je i gledao na gore.

Mora da ustane! No, noge nisu htele da ga drže. Neizdržljivi bol

u leđima gotovo ga je paralizovao. Hladne graške znoja izbijale su mu na čelo. Prokletstvo! Samo još treba da tu ostane! Uz nadčovečanski napor uspravio se, stao na noge i zaškrgutao zubima od bola. Jedva je uspeo da se savlada da ne zaur-la. Puzao je polako na gore. Pri-državajući se grčevito za zidove bunara naišao je na jedan otvor. Uvukao je glavu i gornji deo tela, kresnuo šibicu a onda zinuo od zaprepašćenja.

Slaba drhtava svetlost pala je na veliki broj sanduka, okovanog metalom. Sanduka kojima su poštanske kočije prenosile metalni novac.

Podigao je prvi poklopac. Ništa. I sledeća dva sanduka bila su prazna. Treći je bio pun. Bleštavi zlatnici prosto su osvetlili duboko boč-ni šaht, ugrađen u zid bunara. I u ostalim sanducima bio je metalni novac. Vajat zabaci šešir na zati-ljak i nastavi da pretražuje ovo podzemno skrovište, koje je bilo čitava riznica novca, nakita, časov-nika i niza drugih stvari opljačka-nih u poštanskim kočijama!

Ono što ga je najviše fasciniralo bila je mala crna knjiga koja je ležala kraj jednog sanduka.

Bio je to zakonik!

Vajat je otvori i nađe na prvoj strani ime Lestera Gordona.

Zapalio je poslednju šibicu i na-stavio da puže. Kada je izašao iz rupe koja se nalazila u žbunju, brižljivo je prekrrio granama i liš-ćem i uputio zatim u šupu.

000

. Kiša je u toku noći prestala da pada.

Sledećeg je dana Vajat poslovao

po dvorištu. Cepao je drva sve dok se stari rančer nije pojavio.

— Coveče, prestanite! Od te gala-me me zabole glava. — Zaklonio je oči rukom, i gledao kroz kapiju prema preriji. — Vreme je da sta-ri Kol Haveriš dođe da bar obno-vim zalihe viskija.

Vajat je napregnuto slušao, ali je upitao ravnodušnim glasom:

— On dolazi ovamo pravo iz Džetmora?

— Da!

Nebesa! Znači pogodio je opet. Taj Kol Haveriš dakle dolazi iz Džetmora! A u Džetmoru Flečer za koga je Kin rekao da je najopasni-ji čovek u bandi, ima svoj bar.

To znači da ga taj Haveriš, vero-vatno poznaje!

Dan se bližio kraju. Maršal je radio kao dobar, iskusan kauboj.

Gotovo celog dana sedeo je Kriz-bi u pletenoj stolici na verandi.

S vremena na vreme Vajat je nalazio povod da odlazi do kapije i tamo motri na preriju.

Prva poseta stigla je sledećeg da-na u rano jutro. Bila su to tri momka preplanulih lica, pokrivenih debelim slojem prašine. Sedeli su na oznojenim konjima i posmatrali visokog čoveka koji je prikucavao čekićem daske na pojilu.

Vajat oseti kako mu se krv pe-nje u glavu. Stajao je gologlav, raz-barušene crne kose, u sivoj platne-noj košulji, raskopčanom kožnom prsluku i izlizanim farmerkama.

Opasač mu je bio na bedrima.

Bila je to paklena situacija. Ko su bila ta tri momka? Iznenada Va-jat podiže glavu i pogleda na kapi-ju. Onda je brzo oborio glavu.

Užas! Srednji jahač bio je niko drugi nego Irvin Krej. Iako je Va-

jat Erp računao s njegovim dolaskom, bio je prilično pometen.

Da, bio je to on, iako je pre pet godina u Topeki sasvim drugačije izgledao kada ga je video prilikom jedne pucnjave u baru. Izgledao je sasvim drugačije nego što su ga ljudi opisivali u Dodž Sitiju.

Nosio je razdrljenu, jarko crvenu košulju, svetli kožni kaput, drčavu žutu maramu. U opasač su mu bila zadenuta dva teška kolta.

Držao je kruto uzde u desnoj ruci. Leva ruka mu je nakako čudno visila kraj tela. Video se širok ožiljak preko šake. Bila je to sigurno rana koju mu je Haris naneo. Za to mu se ubica Irvin Krej surovo osvetio.

Vajata je oblio znoj. To nije bilo samo od napornog rada. Krej ga je video u Topeki, a i nedavno u Dodž Sitiju.

Irvin Krej naglo zaustavi konja. Dva jahača su sledila njegov primer.

Stali su kraj samog pojila. Vajat je i dalje kucao. Ali je čekić držao veoma labavo, tako da je munjevito mogao da se maši kolta.

Zastao je, obrisao lice, spustio čekić na pojilo i pogledao vođu bandita.

— Helo, gazda!

Krejovo lice izražavalo je zaprepašćenje.

Prokletstvo! Zar ovog momka nije već negde video?

No, nije uspeo da se seti.

Srećom, skitnici i razbojniku Kreju nije moglo da padne na pamet pomisao da bi ovaj visoki momak mogao da bude maršal Vajat Erp. Video ga je doduše u Topeki. Od tada je prošlo dosta vremena, a osim toga tadašnji pomoćnik

maršala bio je u društvu svoja tri brata. Tada je uhapsio varalice i kavgadžije, među kojima se i Krej nalazio. Još tada je Irvin bio poznat i ozloglašen. Nije bilo nikog ko bi mogao da dokaže da je ovaj mršavi, prepredeni čovek uradio nešto protivzakonito.

Naprotiv, posle velike čistke u Topeki naručio je rundu pića i nazdravio čuvarima zakona, reda i mira!

Bio je velika varalica. Još tada.

Njegova najveća prevara bila je ipak ona u Dodž Sitiju. Bio je to trik koji nikada nije zaboravljen.

Grom i pakao! Sevnu sada maršalu kroz glavu. Kada bi Kirbi ču-tao! Samo jedna izdajnička reč i — gotovo je!

Krej okrete glavu. Pogled mu ostade prikovan za Kirbijevu izbornu lice. Onda procedi svojim zastrašujućim zagrobnim glasom:

— Kirbi, imaš li nešto da mi kažeš?

— Ne, gazda. Momak je u redu. Flečer je konačno opet načinio dobar potez.

Krej lagano kliznu iz sedla i pokretima kao u marionete priđe čoveku iz Misurija.

— Mi se poznajemo — reče. Niko nije znao da li je to pitanje ili zaključak.

Vajat razvuče usne u što je umeo gluplji osmeh i pokaza dva reda belih, krupnih zuba.

— Sigurno. Možete se osloniti na mene, gazda.

— Teksašanin? — upita Krej.

— Da! — isceri se opet Vajat.

Krej ni sam nije znao zašto ovog čoveka nije upitao odakle se zna-ju. Možda je to bio potajni strah da bi se tako obelodanio nešto, što

se ovih ljudi ne tiče. Vrag bi ga znao, otkud poznaje tog momka! Možda su pre deset godina bili zajedno na prinudnom radu u kameholomu Seskateva. To baš okoreli bandit Irvin Krej nije hteo da saznaju njegovi pajtaši. Srećom, stranac je držao jezik za zubima.

Ipak Krej je bio sumnjičav. Prokletstvo! Te oči. Negde ih je već video. A to nije bio prijatan susret. Doduše, stranac se smejao široko, i prijateljski, ali negde u dubini razbojnikove potsvesti neki crv sumnje je rovašio!

Lagano se okrenuo i ukrućenih udova uputio se prema stepenicama verande. Iznenada se okrenuo. U desnoj ruci mu je bio kolt sa drškom obloženom slonovačom.

Lice mu je oblilo rumenilo kada je ugledao da čovek kraj pojila drži uperen kolt.

Vazduh u dvorištu bio je nabijen barutom. Jedan od Krejovih pratilaca, koji je još uvek bio u sedlu počeo se po bradi i zviznu kroz zube.

Onda se Teksašanin ponovo široko nasmeja i duplim saltom ubaci kolt natrag u opasač.

Krej klimnu glavom.

— Flečer je u pravu. Ostaćeš ovde, Teks. Ovih dana biće veoma važno da takav čovek bude ovde.

Istog časa setio se Vajat, koji je uvek bio odlično obavešten o tajnim pošiljkama, da poštanska kočija iz Džetmora treba da prebaci zlato u Dodž Siti. I to veliku količinu!

Pakao! Otkud to Krej zna? To bi bio pakleni plan.

Vajat zaključio da je dobro da malo „otškrine vrata”. To ne može da

naškodi. Naprotiv, gazda će ga gledati drugim očima.

— Ima dosta zlatnika kojima se ne ostaje više u Džetmoru.

Govoreći to Vajat razvuče usta u širok osmeh. Izvukao je cigaru iz džepa i zapalio je. Kroz oblak dima posmatrao je bledo banditovo lice.

— Bez brige, mister Flečer nije izbrbljao. Saznao sam od Kina.

Krejovo lice se izobličilo.

— Kin! Ta stoka! Sabiću tu džukeku u zemlju. Otkud taj prokleti tvor uopšte...

Vajat ga prekide.

— Bez srdžbe, gazda. Kin je već davno pod zemljom. U Dodžu su ga sredili. Maršal nije šaljidžija, a što se tiče Doka Holideja, toga će neko drugi morati da smakne.

Krej isturi bradu. Bio je to pokret tipičan za njega.

— Zar je Kin mrtav?

— Da — odgovori Vajat nemarno i povuče dim. Debeli oblak duvanskog dima lebdeo je između njega i vođe bande.

Krej pogledom preseče starog Kirbija, a onda opet maršala.

— To još nisam znao. Jesi li to saznao od Jestedeja?

— Zar se momak tako zove? — reče Erp izmičući.

— Da. To je samo Jestedej znao. Bio je povezan sa Kinom. Pazi dobro momče! Ti izgleda mnogo stvari čuješ. U Dodž Sitiju ima dva momka koji mi vraški stoje na putu.

Vajat se glupo smešio:

— Mogu da zamislim.

Krejovo lice je bilo odlučno.

— Prestani da se cerekaš. Brzo potežeš kolt, imam za tebe specijalan zadatak.

— Ali on treba da čuva skrovište — umeša se stari.

Vođa bande ga mesto odgovora snažno šutnu čizmom, tako da stari zajauka.

— Ti češ kockara i čoveka sa zvezdom likvidirati. Misliš da ćeš moći?

Vajat nabra čelo. Onda odmahnu glavom. U tom trenutku sinula mu je jedna ideja. Ideja koja mu je donela jednu od najtežih bitki. Borbu, kojih je kasnije imao još mnogo, ali takvu nikada više. Rekao je Kreju prilično ravnodušnim glasom:

— Ne, gazda. Ne sam. Morate mi dati nekoliko ljudi. Jestedeja, mister Flečera možda. I ovu dvojicu ovde.

Krej razvuče usta.

— Hej, da ne bi hteo možda celu momčad?

— Zašto ne? To bi bilo još najbolje. Onda će stvar teći glatko.

Razbojnik je za trenutak gledao Erpa, pre nego što je rekao:

— Pa, možda si u pravu. Te momke bi trebalo konačno i neopozivo uništiti. Ovog puta ću drugačije izvesti stvar. Sasvim drugačije.

Šta je podrazumevao pod tim „drugačije” saznao je čovek iz Misurija tek kasno uveče, kada su ostali već uveliko spavali.

Krej je sedeo duboko nagnut preko stola i posmatrao čoveka iz Misurija.

— Cela družina će biti sa tobom. Razmislio sam. Imam već razrađen plan. Flečer će vas voditi.

Vajat se trže. Zar Krej neće poći? To vođa nije pominjao, a Erp nije mogao da ga pita.

— Nažalost, moramo sačekati još nekoliko dana pre nego što

krenemo u Dodž Siti. Nema nikakvih zapreka, prosto hoću pre tog puta još nešto da obavim.

Čovek iz Misurija je tačno znao šta Krej to treba još da obavi. Hteo je još da se dočepa pošiljke zlata iz Džetmora.

— Zar ne bi bilo bolje da prvo ona dva vuka u Dodžu zbrisemo, gazda? — upitao je Erp.

— To ne može.

— Bilo bi bolje.

— Naravno da bi bilo bolje. — Obrecnu se vođa bande. — Ali ne može.

Na užasavanje maršalovo, izložio je Krej plan za prepad na kočiju do u tančine. Erp je sve vreme mudro čutao. Nije hteo nepotrebno da se istrčava. Već je bila velika sreća što je zahvaljujući dragoce-nim obaveštenjima dobijenim od Kina, tako lako uspeo da se priključi bandi. No stvari će se brzo okrenuti tumbе, čim se Jestedej ili Flečer pojave.

Čovek iz Misurija posmatrao je vođu razbojnika ispod oka. Imao je doista neobično, neprijatno i surovo lice taj Irvin Krej. Šta li je hteo svojim dolaskom pod lažnim imenom u Dodž Siti? Da je Miguel Kreonez pripadao njegovoj bandi, to je bilo sigurno. Sigurno mu to nije ni bilo pravo ime. Krej ga je poslao u Dodž, u zapadnu banku. Najverovatnije je sve to bio jedan veoma lukavo smišljen trik da što je više moguće uznemiri i uzbudi građane i pripremi ih što je bolje moguće za predstojeću posetu „velikog sudije”. Pri svemu tome je sasvim tačno predvideo kako će se pomoćnik maršala ponašati, da neće dozvoliti da Kreoneza linčuju.

Ali, šta je hteo tom posetom? Da pošalje Harisa na vešala. Neshvatljivo bi bilo da jednog čoveka tako neograničeno mrzi. Zar da ceo taj opasan poduhvat i to u velikom i poznatom gradu izvede, samo radi toga da bi se osvetio čoveku, koji ga je pre mnogo godina ubogaljšio. Samo sam đavo bi tako nešto mogao da smisli i sprovede.

U svakom slučaju ceo grad je bio obmanut. Da se Dok Holidej nije umešao, ko zna šta bi se još sve u Dodžu odigralo. No, Krej je znao mnogo stvari. Bio je neverovatno upućen. Otkuda mu sva ta obaveštenja o gresima velikog broja građana Dodža. To je Erp znao. Prelistavao je crnu knjigu Lestera Gordona uzetu iz skrovišta. U zakonu su se nalazile između stranica ceduljice ispisane Gordonovom rukom.

Znači pravi sudija Lester Gordon je te beleške poneo kao materijal u Dodž. Gordon je doista voleo, to je čak bila njegova specijalnost, da neke ljude šokira stvarima koje o njima zna. No, on je bio ispravan i pravičan sudija. Svaki proces pripremao je brižljivo.

Ono što je sudija retko koristio, tako reći onda kada drugog izlaza nije imao, Krej je besramno upotrebio. Bio je to za njega masan zalogaj koji, kao da nije pao s neba.

Irvin Krej je bio izgubljen čovek, jer je ubio sudiju. Svaki šerif je imao pravo, čak mu je bila dužnost da ga obes.

Sigurno, maršal je sada mogao da ga savlada i nasilno odvede u Dodž. No, nezavisno od toga što je to bilo opasno, i što je mogao da navuče na vrat celu bandu, koja bi

sigurno krenula u poteru, Vajat je propustio ovu šansu, samo zbog toga da bi kasnije mogao bez velike opasnosti celu bandu da dovede u grad.

Upravo tako je naumio. Zbog toga je morao da čeka. Da sačeka transport zlata iz Džetmora koje je trebalo da bude opljačkano, a dva čoveka, kočijaš i oružani pratilac, najverovatnije ubijeni.

Šta je mogao da učini da to spreči?

Paklena situacija! Stalno je pomišljao na to da je možda pogrešio što Holideja nije poveo sa sobom. Svakako ne ovamo na ovaj ranč. Ali da je bar ovde negde da upozori šerifa u Džetmoru.

Krej natoči opet piće i svoju čašu ispi na dušak. Vajat je svoju uspeo, već po treći ili čak po četvrti put da saspe u čanče iz koga je pas jeo.

Vođa bandita se iznenada podiže. Bio je visok kao pritka i pogrbljen. Nisko na bedrima visila su mu dva kolta, s drškama ukrašenim slonovačom. Tako nisko, kao što to pravi revolveraši nose.

Vajat Erp je znao da je to bio blef. Prevara kao, uostalom, sve na ovom čoveku. On nije bio revolveraš. Možda je to priželjkivao. Čak nije pokušavao da u tom smislu obmanjuje Erpa. Prvo povlačio je revolver vrlo sporo, a leva ruka mu je bila prostreljana. A onaj ko dozvoli da mu Haris prosvira ruku u kojoj drži revolver, taj zaista ne može biti ni dobar, ni brz strelac.

O svemu tome je maršal razmišljao posmatrajući pred sobom na stepenicama vođu bande. Vajat se nadao da će sada „veliki gazda” krenuti na počinak. Međutim, pre-

vario se. Krej je otumarao u dvorište. Čuo je kako otvara vrata štale. Uskoro bleđa svetlost lampe osvetli dvorište. Nekoliko trenutaka kasnije izjahao je kroz kapiju.

Čovek iz Misurija je stajao u hodniku rančerske kuće.

Ugledao je psa kako se omamljen tetura. Uzeo je hitro remen i vezao ga ispred verande.

Pošao je da prati Kreja. Samo nekoliko trenutaka kasnije napustio je ranč na leđima svog velikog riđana. Svakako 'ne kroz kapiju, nego između štale i kuće pravo prema pašnjaku. Naglo je zatim skrenuo i nastavio u pravcu kojim je Krej odjahao. Ali bandit kao da je imao krila. Tri sata je maršal pretraživao okolinu. No, uzalud! Hteo ne hteo, Vajat je morao da se vrati.

000

Kirbi je u podne odveo Erpa na pašnjak. Kada su se uveče vratili na ranč, Krej i dva njegova pratioca su bili iščezli.

— Zar se neće vratiti? — pitao je Erp.

— Sutra ujutru — odgovori stari.

Vajat odvede konja u štalu! Nebesa! Banditi su znači već krenuli u akciju. Znao je da transport iz Džetmora kreće u ponoć. Da nema starog, mogao bi da odjaše. Na neki način bi mu sigurno uspelo da se neopažen ušunja u Džetmor. Poznavao je Bejla Hala, šerifa i njemu je mogao sve ostalo da prepusti. Kada je izašao iz štale čuo je kotrljanje nekakvih kola u dvorištu. Tamnopus čovek kosih očiju se

deo je u kolima. Bez sumnje mu je u žilama tekla indijanska krv.

— Kol! — vikao je stari razdragano. — Kol Haveriš!

Vajat je znao šta je po sredi. Bio je to trgovac pićem. Dakle taj melez je Kirbiju donosio piće iz Džetmora.

Paklena ideje sinu Erpu. Brzo je sproveo u delo.

Kirbi je kupio dve flaše.

— Koliko mora da vam traju? — pitao je čovek iz Misurija.

— Nažalost, celu nedelju.

— U redu. Meni je ovde dobro. Častiću i ja malo.

Erp je kupio još dve flaše, i čim je trgovac otišao, pobrinuo se da stari dobro potegne.

Stari je mogao da pije neograničeno. U pola devet su već obe flaše bile prazne. Vajat je vešto sadržaj čaše podelio na tri dela: jedan starom, drugi psu a treći na pod!

Dogodilo je odjednom, neočekivano. Starčeva glava klonu na sto. Samo nekoliko sekunda kasnije oglasi se stari, hrčući, ravnomerno. Vajat ustade munu starog za svaki slučaj još nekoliko puta, pa pošto je utvrdio da je utonuo u dubok san, istrčao je napolje. Ne paleći lampu osedlao je riđana, otvorio kapiju i odjurio u noć svetlu i vedru. Zvezde su iako oskudno, osvetljavale put za Džetmor, tako da nije mogao da zaluta.

Transport kreće iz grada oko ponoći. Moraće da požuri. Skrenuo je oštro prema zapadu. Put je bio loš, tako da konj nije mogao da galopira. Čovek iz Misurija steže usne. Ako ne pohita, neće moći da stigne u grad pre ponoći.

Posle dugog jahanja, zaustavio je

konja, izvukao iz džepa mali zlatni sat koji je nasleđio od oca, kresnuo šibicu o čizmu i utvrdio da je prošlo jedanaest časova.

Na nebu se nije još naziralo ono tipično slabo svetlo, koje se obično oko ponoći javlja nad širokim prostranstvima. Nastavio je put.

Kada je ponovo pogledao na sat bilo je petnaest minuta do ponoći. Grlo mu se osušilo. Poterao je konja jednom prilično okomitom uzvišicom. Kada je stigao na vrh, jedva se uzdržao da ne vikne.

Pod njim je ležao grad Džetmor! Bilo je prošlo dvanaest, kada je maršal duboko nagnut u sedlu grabio glavnom ulicom. U pošti je neki starac upravo gasio lampu. Vajat zaustavi konja koji se kupao u znoju i kliznuo iz sedla i poleteo na trem.

Stari, sedobradi čovek se trže.

Vajat naglo otvori vrata i uzviknu:

— Kočija! Kočija za Dodž je li već otišla?

Čovek se jedva pribrao od iznenadnog straha. Onda progovori piškavim glasom:

— Da, mister. Već je otišla!

Vajat je nekoliko trenutaka stajao kao ošamućen u vratima. Onda se okrete, pretrča preko trema i formalno se baci u sedlo.

Konj odmah krenu, topot kopita odjekivao je kroz noć.

Grom i pakao! Znači, stigao je prekasno. Irvin Krej i njegovi banditi vrebaju transport verovatno negde u okolini grada.

Uprkos svemu, ovaj čovek čelične volje nije odustao. Grabio je prema jugu. Srećom, put je vodio kroz ravnice. Riđan je hitao kao da mu se radi o glavi.

Posle izvesnog vremena put je skretao. Umesto otvorenog prostora, kraj puta je žbunje bivalo sve gušće. Kasnije put je vodio kroz jedan kamenit predeo u kome su uslovi za prepad bili vraški povoljni. Bar da kočija nije stigla do tog mesta! Ako su pošli iz Džetmora tačno u određeno vreme onda i nije mogla da stigne. Zbog toga je još žešće obo konja. Iznenada se Vajatu učinilo da u daljini čuje tandrkanje i kloparanje. Što je dalje jahao, zvuk je bivao sve jasniji. Nekoliko minuta kasnije ugledao je nejasne obrise kočija. Onda mu odjednom stade dah. Tesnac u kome je verovatno postavljena zaseda nalazio se najviše na milju odstojanja. Vajat polete prema kočiji, priđe joj s leve strane i doviknu kočijašu:

— Vajat Erp ovde! Molim, zaustavite!

Oružani pratilac, koji je već držao pušku na gotovs, naže se i reče kočijašu:

— Stoj, Bil! To je doista Vajat Erp. Poznajem ga!

Mali, debeli Bil Hampi se odupre čizmama o daske, povuče teške uzde i uzviknu:

— Ooo!

Cvileći, škripeći i krekajući, teška zaprega stade.

— Hej, šta se desilo, maršale? — upita pratilac, koji je Erpa video već više puta u Džetmoru.

— Okrenite, odmah!

Ljudi su začuđeno gledali čoveka iz Misurija.

— Napred, okrećite zapregu!

Hampi pogleda svog pratioca upitno. Ovaj je češao bradu.

— Pa, ovo je Vajat Erp. Okreći, Bile!

Vajat je svojski pomogao da se ovaj manevar što pre i uspešnije obavi.

— Objasniću vam sve, kasnije! Sada se potrudite da što više odmaknete od klanca.

— Banditi? — uzviknu pratilac, dok je debeli Bil gonio konje.

— Da — odgovori Erp. — Ostaću iza kočije.

— U redu.

Vajat je pustio da kočija malo odmakne, a onda se okrenuo i osmotrio u pravcu tesnaca. Do ušiju mu je dopro topot kopita nekoliko konja i to iz pravca jugoistoka, gde se baš tesnac nalazio. To su bili Krej i njegovi ljudi! Čovek iz Misurija potera hitro konja i stiže kočiju:

— Stojte! Izlazite!

Zaprega odmah stade. Oba čoveka iskočiše iz kočije. Vajat pokaza levo prema žbunju.

— Brzo, sakrijte se tamo preko. Vežite marame preko lica i držite oružje na gotovs.

U tom trenutku čuo se topot kopita.

Pratilac okrete glavu i opsova:

— Najmanje ih je p...

— Tišina! Sakrijte se iza žbunja. I ne činite ništa na svoju ruku. — Dva čoveka potrčaše u žbunje. Čovek iz Misurija potera konja na drugu stranu puta među žbunje, kliznu iz sedla, veza tamnu maramu preko lica i navuče šešir do

samih očiju. Oba revolvera držao je na gotovs. Stigao je u skrovište u poslednjem trenutku. Grupa od pet jahača se u divljem trku, uz pucnjavu približavala kočiji. Opkolili su je i zbunjeno se međusobno pogledali.

— Hej, šta je to? — upita jedan. Vajat poznade glas Bila Voghana.

— Umukni! — odbrusi mu Krej.

— Šta se ovde dogodilo? — šištao je Erl Pep.

— To je nešto loše! — siktalo je Krej kroz zube.

Vajat vide kako se šef bande približava delu kočije u kome se drži prtljag.

— Stoj, druškane! — doviknu Vajat izmenjenim glasom.

Irvin Krej zastade kao okamenjen.

— Ovo je naš zalogaj, momci! Imate minut vremena da se izgubite. Tačno minut!

— Blef! — promrsi Krej.

— Bili! prosviraj mu malo porred nosa — vikao je Erp preko puta.

— U redu, gazda! — uzvрати kočijaš iz svog skrovišta i odmah opali.

Zrno prozvižda kraj Kreja i zari se u kočiju.

— Pola minuta je već isteklo! — vikao je Vajat.

— Ima ih samo dvojica — bio je Krej uporan.

— Hoćemo li da ih potprašimo

bolje, gazda — javi se sada pratilac.

— Kada istekne minut — uzvratim čovek iz Misurija. — Biće pucnjave, a onda ćemo imati pet konja više.

— Momci, brišite odavde! — opominjao je kočijaš svojim prodornim glasom. — Vazduh pun barutnog dima je nezdrav!

Vajat koji je netremice posmatrao Gordonovog ubicu vide kako ovaj odmahuje glavom.

Na putu je vladala grobna tišina.

Maršal otkoči svoje revolvere. Škljocanje se razgovetno čulo.

— Minut je istekao!

— U redu! — reče Krej, podiže uzde i potera lagano konja prema jugoistoku. Vajat se vinu u sedlo.

U susret mu pritrčase kočijaš i pratilac.

— Napred, penjite se i žurno natrag u grad.

Pratilac koji je video da se Vajat sprema da krene u suprotnom pravcu doviknu:

— A vi, maršale?

— Držaću naše kolege još malo na oku. Nije isključeno da pošto razmisle, odluče nešto drugo.

Uskoro je teška zaprega kotrljala prema severu. Maršal se uverio da je Krej konačno odstupio. Odjahao je sa svojim ljudima prema istoku preko otvorene prerije.

Čovek iz Misurija stiže kočiju i

ispriča ljudima ono što je smatrao značajnim.

— To ste izveli doista u poslednjem trenutku — reče pratilac. — Nebesa, lupeži bi nas potamanili kao miševe.

— Pazite — opominjao ih je maršal. — Ni reči o svemu ovom. Ima u Džetmoru ljudi koji sarađuju s banditima. Pričajte svuda da kolima nešto nije bilo u redu.

— U redu, maršale. Ispred grada ću izbiti nekoliko paoka iz točka — cerio se kočijaš zaverenički.

— U redu. I ne zaboravite: samo šerif i poštari smeju da budu upućeni u stvar.

— Jasno nam je, maršale.

— Transport mora da se odloži, dok ja ne javim iz Dodža.

— Pouzdajte se u nas, maršale.

Kada su se na horizontu pojavile prve kuće Džetmora, Erp zaustavi konja.

— Pozdravite mi Bejba Hola! — doviknu Vajat. Onda se izgubi u noć. Iako mu se sada nije tako žestoko žurilo kao u odlasku, ipak je jahao u prilično oštrom tempu, kako bi na Kirbijev ranč stigao pre Kreja. Banditi sigurno nemaju razloga da pomamno jure na ranč, pa je bio uveren da će stići pre njih.

Kada je ugledao ranč, Vajat počeo da tera konja da ide hodom, kako se na životinji ne bi otkrili tragovi umora.

Vajat je čuo još na stepenicama kako stari rančer hrče. Posle toga se i sam sruči u postelju.

Bio je već dan. Sunce je već bacalo zrake kroz okna kada je Irvin Krej stigao na ranč. Erp se istog časa probudio i osmotrio oprezno napolje, tako da ga ne primete. Iza visokog vođe bande jahalala su samo dva čoveka: Bil i Erl.

Pošto je napao kočiju sa četvoricom ljudi, sigurno je negde ostavio dvojicu. Sa ovom dvojicom je i otišao u akciju. Znači, ona druga dvojica bandita su negde na sigurnom, stalnom mestu.

Krej i njegovi ljudi su odmah otišli na počinak i ustali tek oko podne.

O neuspehom napadu na kočiju nije bilo reči. Tek uveče, kada je zahladnelo povukli su se sa verande.

Vajat je sedeo na klupici kojoj je nedostajala jedna noga i uživao u svežini. Kroz otvoren prozor iz sobe su se mogli čuti glasovi. Poznao je Krejov glas:

— To je mogao biti samo Lajonel But i njegova banda! Duše mi tom psu ću vratiti duplom merom! Napao je samo nekoliko minuta ranije. Sigurno je lupež znao da smo u klancu, inače nikada ne bi izabrao tako nepodesno mesto za prepad.

I ostali su nešto rekli u tom smislu.

Vajat ustade i pođe u kuću.

Stari Kirbi je već pripremao večeru. Ono što je izneo na sto bilo je užasno. Pojeli su uz krajnje negodovanje i gundanje.

Odmah posle večere izašli su na trem. Vajat upita starog rančera:

— Šta se dešava sa ovom trojicom?

— Nemam pojma.

— Dobro ja odoh da legnem.

— Tako rano?

— Umoran sam od jučerašnje pijanke.

— Pijanka. To je bila šala, a ne pijanka! — smejaio se stari Kirbi.

Čovek iz Misurija izađe iz kuće i sakri se iza štale u kojoj su Krej, Voghan i Pep upravo sedlali konje. Čuo je samo kako Krej govori:

— ... skoro sam pomislio da je kovčeg bio prazan.

Posle toga su odjahali preko dvorišta.

Nad pašnjacima se nadvio tanak, mlečno beli oblak.

Erp je razmišljao o Krejovim rečima. Zar je pomislio da je možda transport novca odložen. Nebesa! Mora u Džetmor! sinu maršalu kroz glavu.

Šta da radi sa starim?

Nije imao drugog izbora, morao je odmah da deluje. Lagano se popeo na verandu, sagnuo se, prišunjaio i bacio mali kamenčić na prozor.

Čuo je da stari, prilazi prozoru i gleda. U tom trenutku čovek iz Misurija ga izvuče napolje i onesvesti jednim udarcem. Onda ga zaveza i odnese u sobu. Kirbi nije primetio ko ga je udario. Nije smeo da prijeti. Ovog puta Erp je imao više vremena.

Na nesreću posle nekoliko minuta jahanja, primetio je da mu riđan hramlje. Procedio je psovku kroz zube i vratio se na ranč. Prokletstvo, na Kirbijevom kljusetu trebaće mu dva puta više vremena da stigne u Džetmor.

Kada se našao u štali ljutito je posmatrao dva Kirbijeva konja. Pre mnogo godina verovatno su nešto i vredeli, kao i njihov vlasnik. No, očigledno ta zlatna vremena odavno su prošla.

Osedlao je oba, jednoga uzjahao a drugog poveo za uzde. Već pri prvim koracima bilo mu je jasno da mu je potrebna gotovo čitava večnost da stigne u Džetmor. Posle pet milja promenio je konja. Nije baš mnogo pomoglo, ali se prvi konj mogao ipak malo odmoriti.

Posle petnaest milja obe životinje su bile iscrpljene. Odmicao je veoma sporo.

U pola dvanaest stegao je zube i pogledao prema zapadu.

Nije stigao ni do proplanka sa koga je prethodne noći ugledao u daljini Džetmor.

Brzo je odlučio: skrenuo je na

jugozapad, da bi izbio na put za Dodž. Kada je najzad stigao bilo je pola jedan.

Gonio je životinje da idu što brže mogu. Ali ni mamuze nisu mnogo pomagale. Obe životinje bile su na izmaku snage. Išle su gotovo hodom. Iznenada jahač povuče uzde. Konji se zaustaviše.

Napred, na nekih šezdeset jardi rastojanja stajala je poštanska kočija. Njeni obrisi nazirali su se pri bleđoj svetlosti zvezda.

Vajat je oprezno dojahao do kola i skočio iz sedla. Potrčao je levo od puta, zaklonio se iza žbunja i osluškivao.

Sve je bilo tiho. Lagano je izašao na put. Lice mu je bilo okamenjeno. Prizor koji je ugledao bio je jeziv.

Četiri konja su bila ispregnuta. Prazno i žalosno izgledala je ruda koja je ležala na zemlji. Kočija je ličila na kuću uništenu požarom: crna i mrtva. Dvoja vrata visila su i tiho škripala na noćnom povetarcu. Napred je ležalo telo jednog čoveka. Vajat ga je odmah poznao: bio je to sedobradi pratilac. Neda-leko od njega ležao je i mali, debeli kočijaš Bil. Uspeli su da odlože smrt samo za dvadesetčetiri časa.

Irvin Krej je napao. Vajat ih još jednom dobro pogleda, pa pošto se uverio da su mrtvi pošao je, lagano je jahao prema Džetmoru.

Bejb Hal nije baš napravio ljubazno lice, kada je na vratima svoje kancelarije ugledao čoveka.

Mrzovoljno i bunovno posmatrao je visokog čoveka ispred sebe. Do tog trenutka dremao je glave naslonjene na pisaći sto.

— Hej, šta se desilo?

— Upali svetlo, Bejb!

— Vajat!

Šerif požuri da upali petrolejku, a Erp se zavalj u pletenu naslonjaču.

Hal ga je ćutke posmatrao. Potsvesno je osećao šta se desilo.

— Mrtvi su — reče čovek iz Misurija muklo.

Šerif je trljao bradu, ne govoreći ništa.

Maršal reče:

— Ovog puta sam stigao prekasno. — Hal drhtavim rukama zavi cigaretu.

Vajat ga je posmatrao.

— Sreća samo što zlato nije bilo u kočiji.

Šerif nije dizao pogled. Rukama, koje su sada sve više drhtale kresnuo je šibicu.

Čovek iz Misurija naglo ustade i priđe mu. Njegove oči prikovale su se za šerifovo lice:

— Bejb!

Šerif ispusti šibicu, a da nije zapalio cigaretu. Vajat ga uhvati za zglob ruke.

— Bejb! Zlato je ovde, zar ne?

Na to se šerif lagano okrete uze cigaretu iz usta i zgnječi je.

— Ne, Vajat — rekao je muklo — ono je bilo u kočiji.

Zatim se sručio u stolicu iza pisaćeg stola.

Čovek iz Misurija stajao je raskoračen na sred kancelarije s nevericom je gledao svog prijatelja.

— Ali... to ne može biti istina. Rekao sam Bilu i pratiocu da ću vam iz Dodža javiti kada transport treba da se obavi. Nipošto ranije.

Šerif je umorno klimao glavom.

— Da. — Znam.

— I, onda?

— Ja sam kriv, ja lično — proceđi Hal žustro kroz zube. — Mislio sam da je dan posle napada put slobodan.

Erp pođe lagano prema vratima. Stajao je na tremu i gledao konje. Hal je pošao za njim. I on je gledao dve iscrpljene životinje. Kada je maršal hteo da uzjaši, rekao je:

— Vajat, ja te razumem... ali nemoj sada sve nas da prezreš. Sa ta dva kljuseti ni do jutra nećeš stići na ranč. Uzmi mog ždrepcu, ostavi te mrcine ovde.

Bejb Hal je otrčao i tri minuta kasnije došao je sa već osedlanim ždrepcem.

— Penji se Vajat. Kad stigneš kod Kirbija udari ga samo dobro. Sam će se vratiti natrag. To je njegova najbolja osobina.

Vajat utvrdi da mu nije samo to

dobra osobina što se dobrovoljno i bez jahača vraća svom gospodaru tako daleko. „Bleki” je bio brz, čak veoma brz. Kada je ugledao ranč pred sobom, sjahao je, lupio ždrepcu i uputio se pešice u dvorište.

Sve je bilo tiho. Umoran i iscrpljen sručio se u postelju.

Probudila ga je galama. Krej je stajao u vratima i posmatrao ga.

— He, sada znam tvoju slabu stranu! Spavaš suviše čvrsto!

Vajat se podiže polako, protrlja lice i zakopča opasač.

— Šta se desilo?

Na to na banditovom licu zaigra podrugljiv osmeh.

— Kirbi je napadnut. Nekoliko lupeža ga je onesvestilo i vezalo. Odvukli su njegova dva konja. Šta još nedostaje pojma nemam. On kaže i nešto novaca.

— A moj konj? — upita Vajat zabrinuto.

Krej se smešio i dalje!

— Tvoj ridan je izgleda imao nešto protiv skitnica. Još uvek stoji u koralu. Sigurno nisu tamo zavrili.

Vajat odahnu sa olakšanjem:

— Hvala bogu. Tako dobrog konja sigurno ne bih skoro nabavio.

— Imao si sreću — zaključio Krej i okrete se. — Dođi, Kirbi je skuvao opet neku papazjaniju.

Erp je prekasno primetio da je u sobi stajao nepoznat čovek. Kru-

pan, smrskanog nosa i bezizraznih očiju.

— He!

Čovek iz Misurija se okrete. Nije pokazao iznenađenje. Instinktivno je rekao:

— Pat Jestedej!

Ovaj nabra obrve i pogleda prema Kreju:

— Ja ga gazda ne poznajem!

Krej se obrati Erpu:

— A ti, poznaješ li ovog momka?

— Pa jasno. Bio je doduše prilično pijan kada je govorio sa mnom. Kin je bio s nama.

Bilo je prilično rizično. Šta ako čovek ne pije?

Čovek ustade i priđe Erpu.

— Šta si rekao, burazeru?

Maršal ga je posmatrao nemarno. Odgovorio je mirno.

— Da si bio pijan kao čep, Pat, kada smo govorili.

Na to Jestedej pobesne. Nasrnuo je svom žestinom na Erpa. Vajat je čekao da on prvi udari, jer ovde ni po koju cenu nije smeo da bude napadač. Ostalo mu je samo da se brani. Iako je izveo naglo fintu i tako izbegao pun udarac, onoliko koliko ga je Patova pesnica „očesala” po ramenu bilo je dovoljno da odleti gotovo do stola.

Jestedej se ponovo ustremi. Vajat nije izmicao. Stajao je nedaleko od stola. Samo je sagnuo glavu, tako da je Patova pesnica formalno prozviždala iznad njega. Is-

koristio je to i naglo ga udario u vrh brade. Erpa je ruka zbolela od silovitog udarca. Odmah je de-
lić sekunde kasnije zamahnuo i
desnom pesnicom i udario po drugi
put bandita u bradu. Ovaj je bio
toliko ošamućen udarcima da mu
je pogled postao staklast. Ali, bio
je borac koji ne odstupa lako. Po-
novno je zamahnuo pesnicama. Va-
jat je teškom mukom, blokirao dva
žestoka udarca, a onda ga je jed-
nim munjevitim aprkatom gotovo
digao od zemlje.

Pat Jestedej je stajao trenutak
kao kip. Krej i njegovi ljudi prosto
nisu disali.

„Teksašanin” se i ne pomaće. Sa
pesnicama na gotovs stajao je i
posmatrao svog protivnika.

Sasvim lagano Pat je počeo da
se zanosí u nazad i pade kao po-
košeno stablo. Pao je na prijavi
pod i prostro se koliko je bio dug
i širok.

Vajat se okrete i priđe stolu. Seo
je kraj Kreja i kao da ništa nije
bilo, pruži Kirbiju lonče:

— Kafe molim, mister Kirbi.

Ljudi su zurili u njega. Borba je
trajala jedva dva cela minuta. Pat
Jestedej, najveći i najopasniji bo-
rac u družini, ležao je nepomično
na podu.

Krej se nakašlja.

— Erl, saspi mu bokal vode na
glavu.

Uprkos svemu, prilično je potra-

jalo pre nego što je došao k sebi.
Uspravio se i glupo gledao prisutne.
Onda je obrisao vodu s lica; uz-
dahnuo i teturajući pošao pored
Erpa i sec za sto.

Bio je siomljen.

Vajat nije mogao da odagna jed-
nu misao, koja ga je mučila:

— Ko je bio čovek, koji je još
nedostajao. No to sada više i nije
bilo tako bitno. Sada je samo mo-
gao da bude opasan Flečer, jer je
sam tvrdio da ga poznaje. Najgore
je bilo baš to što ga je Flečer
doista i poznavao.

Posle doručka Vajat je video i
četvrtog čoveka. Bio je mršav, koš-
čat, plavokos i plavook. Sedeo je
u dvorištu na prevrnutoj bačvi.

Krej, koji je stajao kraj Erpa
na verandi pokaza na plavog mom-
ka i reče:

— Ovo je Džeri, moj mlađi brat.

Sada je Erp malo pažljivije os-
motrio momka. Da, imao je doista
sličnosti sa starijim bratom, ali je
bio gotovo petnaest godina mlađi
od njega. I on je imao neprijatno,
hladno lice i bio nadmen, što ga je
činilo još sličnijim bratu.

Bio je to veoma ćutljiv momak.
Ako je banda brojala deset člano-
va, kako je Kin rekao u Dodžu, on-
da su pored Flečera, nedostajala
još dvojica. Ili su Šitček i Horman
tu bili uračunati.

— Pa, gotovo smo lepa družina
na okupu — reče Vajat bezazleno.

Krej klimnu glavom.

— Hormeni i Sitček će nam se pridružiti u Dodžu. Flečer se već pobrinuo o svemu.

Hej, šta sad to sve znači? Zar je on već u Dodžu?

Čovek iz Misurija je smišljao kako da ponovo povede razgovor o putu za Dodž. U razmišljanju kako da to izvede neupadljivo, prekide ga Krej:

— Napred momci, u sedla!

Vajat je i dalje stajao naslonjen na stub.

Krej se okrete prema njemu:

— I ti ideš s nama!

— Kuda to?

Odgovor koji je čuo, uzbudi, inače hladnokrvnog, maršala.

— U Dodž!

000

Nekoliko minuta kasnije šest ljudi izjahalo je iz dvorišta. Vajat Erp, dva brata Krej, Bil, Erli i Pat Jestedej.

Kirbi je ostao sam na ranču. U njegovim vodnjikavim očima vide-la se srdžba. Možda je stari lupež priželjkivao da se ljudi više nikada ne vrate? Za to je imao i te kakav razlog.

No, gde li je Flečer?

Samo na to je čovek iz Misurija sve vreme mislio dok su jahali prema jugu.

Tek po podne Krej naredi da

stanu. Erli i Bil su se pobrinuli za vatru, a Jestedej je zgotovio ne tako lošu čorbu.

Sačekali su da se smrkne. Onda Krej naredi da sedlaju konje. Dok su još stajali uz osedlane konje, reče Krej poluglasno a ipak zapovednički:

— Stvari će se odvijati ovako: Odjahaćemo u grad, Erli, Pat i ja ostaćemo levo na ulici, pošto prvo ostavimo konje u jednoj od bočnih ulica...

Znači, Krej ide! Vajat je likovao.

— Džoni, Bil i Teksašanin će biti na desnoj strani ulice. Moramo da čekamo Flečera. On će nam dati znak.

— A kako ćemo znati gde su ona dvojica? — upita Vajat oprezno.

— Flečer zna!

— Ali oni se ne moraju nalaziti zajedno?

— To ja ne znam.

— Ali ja znam — reče Vajat. — Ja grad poznajem kao svoj džep. Maršal je ili u kancelariji ili je u obližasku, ili pak u svojoj sobi. Dok Holidej je gotovo sigurno u „Long Brenč” salunu.

Krej protrlja bradu. Vajat je bio uporan.

— Predložio bih da bar tri čoveka pokušaju sa zadnje strane da dopru u „Long Brenč”. Ja mogu da uđem i na glavna vrata. Ljudi me znaju i za sada nemaju ništa protiv mene.

— U redu, to bi bio Holidej. A onaj drugi, čuvar zakona?

Vajat se složi:

— Da, stvar nije baš najbolje organizovana.

Krej promrsi:

— Pa, Flečer je konačno izvukao momke!

— Momke? Koliko ih još ima?

— Koliko ljudi? — pitao je Vajat.

— Dvojicu, Sitčeka i Hormana. Biće sa njima na ulici do deset sati najkasnije. A šta on naumi, to i sprovede. Oni su konačno kod starog krpča kostiju, a on baš nije neka velika prepreka i smetnja.

Iznenada Vajatu sinu nešto. Gde li je Kreonez? Sigurno ne u kame-nolomu, jer je bio siguran da pripada Krejovoj bandi.

Bilo je veoma opasno, ali čovek iz Misurija ipak reče:

— Da je još Kreonez s nama, onda bi on mogao da motri na štalu maršalske kancelarije.

— Diaz? — upita Krej. — Dobro. On je u kolibi.

Ubrzo su stigli do te kolibe. Bila je to stara, napuštena rančerska kuća. Sagrađena od balvana, sigurno je poticala još iz indijanskih vremena. Verovatno je Krej koristio kao međustanicu na opasnoj relaciji Džetmor — Dodž Siti gde je od nedavno operisao.

Vajat je prvi put video kreolca.

Dakle to je bio čovek koji je ubio starog kasira, Džefa Hovela.

Poveli su ga u Dodž.

000

U deset sati bili su na ulazu u grad.

Vajat je posmatrao široku glavnu ulicu u kojoj je baš uvek bilo živo. Galama je dopirala iz mnogobrojnih lokala i kroz otvorene prozore kuća. Iako je bila jesen, i oblaci se nadvili nad grad, nije bilo hladno.

Upravo tu je za jedan sat trebalo da nastane pakao. Erp bi najradije jednog po jednog bandita tresnuo i sve ih strpao u zatvor.

Međutim, imao je već izgrađen plan. Ali, da li će moći da ga sprovede, bilo je pitanje.

Gde li je Flečer sada? Da li je Dok Holidej u „Long Brenč” salunu?

Hoće li Krej još jednom menjati plan?

Sve su to bila pitanja na koja nije imao odgovore. Odlučio je stvar više ne pušta iz ruku da sačuva inicijativu, što nije neizvodljivo, jer je napravio upečatljiv utisak na bandite.

Ipak imao je još jednog protivnika, na koga nije uopšte računao.

Kada su sjahali sa konja i ostavili ih u jednoj od uličica, Džeri Krej priđe bratu.

— Ja ću ući u 'salun na glavni ulaz. Mene niko u gradu ne poznaje.

Krej se složi.

— U redu, ići ćeš sa Teksašani-nom.

Prokletstvo! Sada mu je taj mo-mak bio na leđima. Sve je zavisilo od Holidejeve inteligencije i re-fleksa. Pogana stvar!

Vajat je ipak uspeo da sprovede jedan deo svog plana: Diaz se sakrio kod maršala u štali, a Bil, Erli i Pat Jestedej su zauzeli pozicije preko puta maršalove kancelarije, na uglu bočne uličice.

— Najbolje je da odmah likvidiramo maršala! — reče Džeri Krej.

Stariji brat je razmišljao.

Vajat se energično umeša.

— Besmislica. To ja neću. Ako dođe do gužve u „Long Brenč” salunu, ne alarmira se odmah maršal. Ali ako bude gužva u maršalovoj kancelariji, time je Holidej na svaki način opomenut!

— U pravu je! — potvrdi Diaz.

— Holidej je panter, koga nećemo baš lako iznenaditi.

— Ja ću uspeti! — reče Džeri razmetljivo.

Erp ga je ispitivački posmatrao. Onda reče:

— Gazda, nadam se da nam vaš mali brat neće pokvariti račune.

Džeri se ustremi na Erpa. Stajao je raskoračen sa rukama na

opasaču. Sigurno je i stariji Krej tako izgledao pre petnaest godina.

Ali sada je bio drugačiji. Udario je mlađeg brata pesnicom po sred lica, tako da se ovaj zaneo.

— Prestani, Džeri, dosta svađe. Ima da činite samo ono što vam ja budem rekao!

Vajat je bio ubeđen da je u mlađiću sada imao ogorčenog protivnika.

Krej je odlučio da se kao nedavno i izdajica Ratigen, preko dvorišta iz koga je ukrado dva konja, prišunja lokalu.

— Ja znam dobro to mesto, i tamo ću biti — zaključio Krej.

Čovek iz Misurija nije bio baš oduševljen ovom idejom, ali mogućnosti da odgovori razbojnika, nije imao.

Verovatno je Holidej bio u salunu. Verovatno mu Flečer neće stvoriti neprilike pre vremena. Zbog toga se pobrinuo da Diaz, Bil i Erli iščeznu. Naložio im je da po svaku cenu ostanu na svojim mestima i da nipošto ne pucaju dok ne dobiju znak.

Signal je trebalo da budu dva hitca, jedan za drugim, ispred saluna. Trebalo je da ih baš on ispali, pošto Holidej bude likvidiran.

Nebesa, koliko muka i opreza!

Vajat, vođa bande i njegov brat krenuše dalje.

U blizini lekareve kuće pošao mu

je u susret deo čovek. Nije odmah primetio da je to Flečer.

Krej ga tiho pozva. Bandit mu priđe. Vajat je zastao nekoliko koraka iza Kreja.

— Kako stoje stvari, Silk?

Flečer je šaputao.

— Do sada sam se mučio da izvučem Čaka i Hormana. Morao sam da izmamim lekara iz kuće. Naredio sam jednom kauboju sa „Ilionis“ ranča da ga pozove. Ranč se nalazi četiri milja istočno od grada, na reci. Čak je gotov: čuči uz jedan zid. Ali od njega nema ništa. Hramlje, pljuje krv i kašlje...

— A Stiv?

— Pa i on nije od velike pomoći. Ostavio sam ga sa Čakom.

— Dođavola! — psovao je vođa bandita. — Trebalo je bogalje da ostaviš tamo gde su bili. Nadajmo se da nam neće smetati.

— Ne. — Flečer se nasmeja lukavo. — Svako od njih drži u ruci napunjen kolt. A sada slušaj, Dok Holidej je još pre pola sata bio u salunu. Ne verujem da je otišao kući. Taj momak do duboko u noć sedi za zelenim stolom.

Sada je došao prvo „bočni udarac“.

— Osmotri još malo, Teksašanin ide s nama — reče Krej Flečer.

— Ah, je li ovde?

Vajat se povuče u mrak. Onda se okrete i pođe napred, pre nego što je Flečer uspeo da ga bolje osmotri.

Debeli lupež je gledao za njim:

— Je li to on? Smušen momak.

Čovek iz Misurija pređe ulicu. Čuo je Flečerove teške korake za sobom. Išao je prema širokom ulazu „Long Brenč“ saluna. Flečer je bio jedva četiri koraka iza njega.

Kada je stajao u vratima saluna, jedan čovek je upravo izlazio.

— He, maršale — reče poluglasno sa zaprepašćenim izrazom lica. Bio je to Majk Hardi, pomoćnik sedlarev.

Flečer je zastao. Iznenada Vajat zamahnu pesnicom i tresnu debelog razbojnika svom snagom. Ovaj se sruči kao sveća. Čovek iz Misurija reče Hardiju, koji je gledao, ne shvatajući ništa.

— Napred, hodite ovamo. Odvucite ovog momka preko trema u uličicu. Oduzmite mu revolver i vežite ga. Stavite mu krpu u usta. Važno je da ne da ni glasa od sebe.

— Ne brinite — reče Hardi spremno. Mladi čovek je bio srećan što je velikom Vajatu Erpu potreban. Brzo je onesvećenog bandita odvukao kao džak. Uskoro su se izgubili u uličici. Vajat pogleda oko sebe. Na ulici su se čuli koraci. Bio je to mladi Džeri Krej. Vajat ga pusti da mu sasvim priđe. Da li je nešto primetio?

— Zašto ne ulaziš unutra?

Lažni bandit pogleda preko pomičnih vrata.

— Imam bolju ideju. Izmamiću Holideja napolje.

— Čemu to?

— Zar hoćeš da ga ustreliš usred lokala?

— Zašto ne?

— Napred onda!

Vajat uđe zajedno s mladićem u lokal. Potrudio se da Džeri ide malo ispred njega. Zajedno su prišli šanku. U velikom ogledalu ugledao je Holideja za zelenim stolom.

Tada se vlasnik lokala Čalk Beson obrati Erpu:

— Vratili ste se već, maršale?

Džeri ustuknu kao ošinut. Ruka mu kliznu prema koltu. Vajat je odmah reagovao. Levom rukom je tako jako zviznuo mladog Kreja da ovaj pade ničice.

Holidej se istog trenutka našao kod šanka.

— Ostanite ovde na vratima. Irvin Krej mora da je sada u dvorištu. Nemojte da vas vidi. Čalk, sklonite ovog mladića, vežite i čuvajte. Ne sme da ga vide s vrata.

— U redu, maršale!

Pre nego što je izašao, Vajat u nekoliko reči obavesti Holideja o svemu. Ovaj je brzo shvatio i rekao kratko:

— Znači, predstoji gužva...

Čovek iz Misurija nije više čuo kraj rečenice. Potrčao je prema sporednim vratima i pritajio se osluškujući u dvorištu.

Ništa. Gde li je bio vođa?

Vajat nije imao vremena. Morao je da ode u kancelariju. Kada je izlazio iz saluna, s druge strane odjeknu pucanj. Opalio je Stiv Horman. Holidej se odmah našao uz Vajata. Njegovi koltovi bljuvali su vatru.

Horman i Sitček ispali su iz igre.

Dva hica! Prolete Erpu kroz glavu. Prokletstvo, to je bio ugovoreni signal za ostale bandite.

Istog trenutka nekoliko hitaca zaparaše vazduh.

Jestedej, Vogham i Pep zasipali su kuršumima maršalsku kancelariju. Veliko okno razbilo se u paraparčad.

Holidej se u tri skoka nađe na drugoj strani ulice. Sada je Vajat znao da su tri razbojnika u sigurnim rukama. Sam je odjurio kroz bočnu ulicu, u dvorište kancelarije. U to je čuo glas Bata Master-sona:

— Šta tražiš ovde, stari opasač? Pljus!

Tako. Bat je opet ovde. Uspeo je da uhvati lupeža Diaza.

Kada je video maršala na vratima, nasmejao se široko!

— Helo, gazda! Opet gužva?

— Nažalost.

Diaz je bio iza rešetaka, tamo gde ga je Džampi, mladi Erpov pomoćnik već jednom smestio.

— Gde je Džampi, Bat?

— U obilasku. Mora da je sada kod reke.

— Šteta, hajde momče, uzmi jednu vinčesterku!

Masterson donese pušku i brzo leže između štale i kancelarije kraj samog trema.

Erli je već bio likvidiran. Dok Holidej ga je sredio. Jestedej pade pogođen Mastersonovim metkom, a Bil Vogham je kao pomahnitao pucao na Holideja.

— Izadi ovamo! — urlao je bandit.

— Da! — kockar se u jednom skoku našao na sredini ulice i — pucao.

I Bil je takođe povukao obarač, ali je njegovo zrno zarilo kraj Holidejevih nogu u zemlju. Nekoliko sekundi kasnije pao je licem u prašinu.

Gde li je Irvin Krej? Baš njemu je izgleda uspelo da umakne?

Vajat otrča u salun. Odmah se javilo nekoliko ljudi, koji su se ponudili da tragaju za odbeglim banditom.

A gde je bio Krej?

On je idući prema dvorištu saluna, usput otkrio jedan mali prozorčić, koji je bio probijen uz sam šank. Vlasnik Beson načinio je taj otvor nekoliko dana ranije, kako bi od šanka mogao malo da motri i na ulicu.

Maršal, jasno, za to nije znao.

Na svoje veliko zaprepašćenje, bandit je kroz prozorčić video kako je tobožnji Teksašanin onesve-

stio njegovog brata Džerija. Od jednom mu se učinilo da mu se cela zgrada sručila na glavu. Te oči, te tvrde plave oči kao glečersko jezero. Sada mu je sinulo gde ih je video.

Ne u Seskatevi, u kamenolomu, gde je bio osuđen da doživotnu robiju i odakle je uspeo da pobegne. To su bile oči maršala Vajata Erpa!

Nebesa, sada je sve otkriveno! Nije se usudio da se vrati do konja u sporednu ulicu. Sigurno je prokleti zvezdonosac računao i s tom mogućnošću. Zbog toga je pošao putem kojim je već jednom bežao. Uleteo je u dvorište, ušao u zgradu i otrčao uz stepenice i kroz tavansku sobu izbio je na krov.

Dole na ulici se puškaralo, ali Krej nije mogao da vidi. Stegnutih pesnica stajao je gore, dok se na polju vodila sve žešća borba. Znao je da su njegovi ljudi izgubljeni. Lagano se spustio i seo na gotovo ravan krov.

Dakle tako je to bilo. Teksašanin je bio — Vajat Erp.

Krej je odmahivao glavom i gorko se nasmejao. Kako li je samo to bilo moguće? Vajat je dakle sve uništio. Znači i ometeni prvi napad na kočiju iz Džetmora, i to je bilo Erpovo maslo. To je uostalom značilo da je prokleti maršal otkrio i skrovište u bunaru i ~~znao~~ gde je plen.

Krej u krajnjem očajanju opsova kroz zube.

Znači, Vajat Erp ga je potpuno uništio. Momci dole sigurno neće moći ništa da učine. Holidej je izvesno od samog početka bio upućen u celu stvar.

Na ulici se pucnjava utišala. Krej je došao do ivice krova i oprezno se nagnuo.

Ulica je bila gotovo pusta. Video je samo jednog čoveka — Teksašanina Vajata Erpa. Proklet bio!

Krej zaurla kao pomahnitao.

— Vajat Erp!

Odmah je povukao obarač. Oba zrna ispaljena jedan za drugim, prozviždala su kraj maršalove glave.

Vajat je odmah podigao ruku i pucao, ali se Krej zaklonio.

Čovek iz Misurija otrča na drugu stranu ulice. Zaklonio se iza jedne bačve za kišnicu.

— Dođi dole, Krej! Odzvonilo ti je!

— Dođi gore, Erp, ako hoćeš da me uloviš!

— Nemaš više šansi, Krej! Oduštani!

— Ne, pre nego što te povedem na onaj svet i još nekoliko zvezdosaca!

Ponovo odjeknuše dva hica s krova. Iz dve velike rupe u bačvi, kišnica je izbijala u mlazevima.

Maršalov revolver je bljuvao vat-

ru. Čitav jedan ugao na zidu kraj krova, bio je odbijen.

Krej se trže. Komad odvaljenog drveta udarilo ga je u čelo.

Prošla su dva minuta.

Iznenada Krej začu iza sebe sa prozora tavanačke sobice glas koji je pripadao čoveku, koga je smrtno mrzeo.

— Helo, sudija! Lep pogled odozgo?

Krej se naglo okrete i počeo da puca prema prozoru. Stakla se rasprskale.

— Bilo je zgodno! — doviknu Holidej podrugljivo. — Sada si mi tačno na nišanu. Sudija — odustaj! Proigrao si i poslednju kartu!

Krej je ponovo hteo da puca, povukao obarač i — oba magacina bila su prazna. Samo se čulo dva puta škljocanje metala!

Razbojnik je stajao kao okamenjen. Holidej se provukao kroz prozor. Bandit ga je video jasno pri mesečevoj svetlosti. Kockar je išao prema njemu. Vratio je mirno svoje koltove u futrole. Krej ga je posmatrao netremice.

Dok Holidej je držao glavu malo nagnutu u stranu i išao lagano i spretno, bešumno kao Indijanac.

Ludački strah je ovladao banditom. Osećao se kao da ga davi, oduzima mu dah. Okrenuo se i snovratio preko ivice krova. Pri padu je svom žestinom tresnuo o kameni konjsko pojilo.

Vajat je odmah priskočio. I Holidej je brzo dotrčao dole.

— Još je živ.

Čovek je stavio ruke na bedra i posmatrao nepomično banditovo telo.

Mala, laka kola nailazila su sa istoka.

Kada su prolazili kraj „Long Brenč” saluna zastadoše. Stari doktor Gilbert je odmah prepoznao maršala.

— Hej, šta je ovo? Opet gužva? Mene je onaj poludeli Flečer iz Džetmora poslao... e... ko je taj što leži?

— Irvin Krej — reče Vajat oporo.

— Je li mrtav?

Dok Holidej izvuče cigaretu iz džepa i paleći je, odgovori:

— Ne. I ako vrag bude hteo, izdržaće još toliko, koliko mu treba da stigne gore do brežuljka.

K R A J

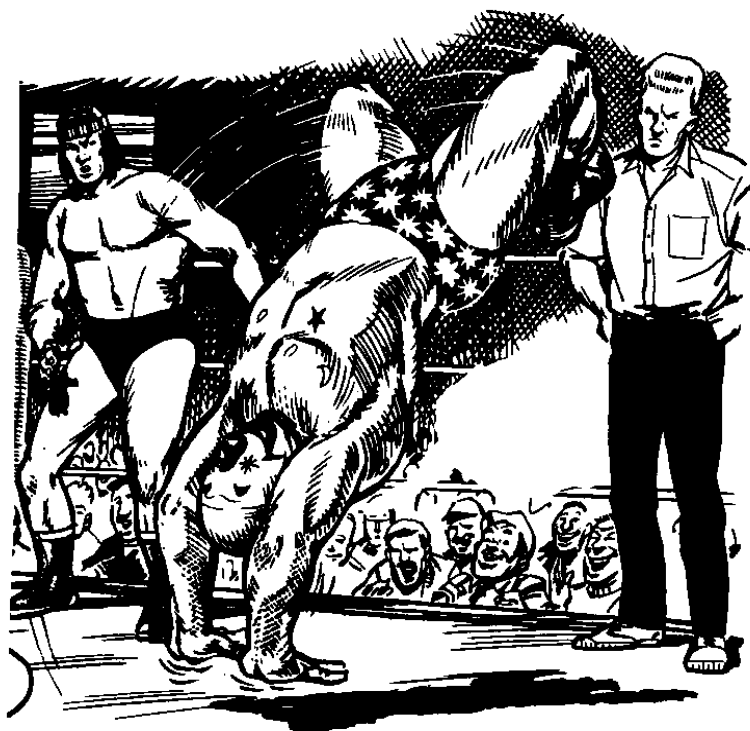
**Obaveštavamo čitaoce da raspolažemo primercima
do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA”
iz serije VAJAT ERPI**

- 1 LEDI VINČESTER**
- 2 DOŠLJAK SA MISURIJA**
- 3 U PESKU TEKSASA**
- 4 DVOBOJ KOD ĐAVOLJE KULE**
- 5 GROB U ARKANZASU**
- 6 PUT ZA ŠERIDAN**
- 7 ZLATNI BIL**
- 8 PAKAO U VIČITU**
- 9 JAHAČ SA ZVEZDASTIM
MAMUZAMA**
- 10 VOZ ZA SANTA FE**
- 11 OPASNA ZEMLJA**
- 12 REVOLVERAŠ IZ DAKOTE**
- 13 RANČER**
- 14 ŠERIF DODŽ SITIJA**
- 15 ERP I VARALICA**

**Navedene romane možete dobiti ako uplatite na
čekovni račun broj 657-1-255 NIP, FORUM, Novi
Sad, 1 dinar po svesci i poštarinu 0,80 dinara.**

ČE
T
V
R
T
K
O
M
U
P
R
O
D
A
J
I

PANORAMA

NAJLEPŠI IZBOR STRIPOVANIH ROMANA: VIKING,
DŽERI SPRING, FANTOM, RINGO, MORNAR LUTA-
LICA, KING — KONG, KRALJ DŽUNGLE, LIK ORIENT,
ASOVI SVEMIRA, UMPAH — PAH i drugi
SAMO ZA 1 DINAR.

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

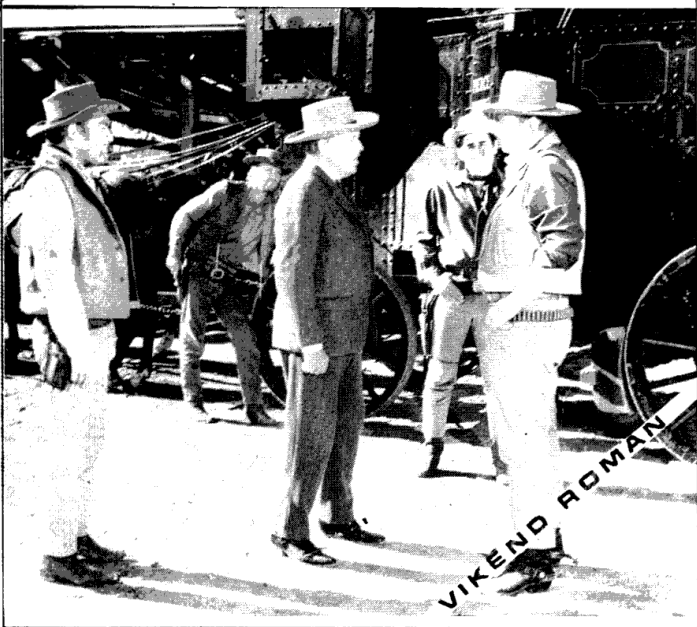

VAJAT ERP

BROJ: 16

CENA 1 D.

DOK HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

OLUJA NAD SIMERONOM

IZDAJE I ŠTAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠIĆA BR. 1.

ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

SEPTEMBAR 1968.